

Hornum herreds præster til omkring år 1700

Af Ole Færch, Aalborg. udg. 6.11.2021

Indholdsfortegnelse

Introduktion	1
Aarestrup-Buderup-Gravlev sogn.....	2
Nørholm.....	10
Svenstrup- Ellidshøj.....	14
Sønderholm-Frejlev sogn	21
Sønderup-Suldrup.....	31
Veggerby-Bislev	36
Vokslev-Nibe.....	42
Ø. Hornum sogn	52
Litteratur.....	56
Upubliceret materiale	60

Introduktion

Præsterne indtog i ældre tid en vigtig rolle i samfundet. Kirken havde stor magt, og præsterne var nogle af de få, der kunne læse og skrive. Sammen med herredsfogeder, skrivere og herremændenes ridefogeder udgjorde de et magtfuldt samfundslag mellem bønderne og den verdslige og kirkelige regionale magt i form af lensmænd, fogeder, biskopper og provster. De var indgifte i hinanden og i fogedslægterne. De optræder ofte på herredstingene og var ved dåb, konfirmation, bryllup, begravelse, gudstjeneste og betaling af tiende og ofre i konstant kontakt med sognets beboere. De var moralens vogtere og dommere. Præsternes historie er vigtig for forståelsen af samfundshistorien.

Bidrag til Hornum herreds præstehistorie kan hentes fra Wibergs præstehistorie, men også fra artikler og bøger af Carl Klitgaard, Th. Johansen, Hans H. Fussing, Flemming Aagaard Winther, Hans Gjedsted men også fra min egen Vokslev Sogns Historie. Nedenstående er et forsøg på at give et mere omfattende og lettere tilgængeligt overblik. Der er tilkommet en del præster før og efter Reformationen samt nogle præstehustruer og præstebørn. Oplysningerne er ført op til ca. år 1700, hvorfra kilderne er flere og lettere tilgængelige.

I forhold til artiklen, som blev bragt i Fra Himmerland og Kjær Herred, 2019, er der foretaget rettelser efter forslag fra Randi Rostrup, der driver wiberg-net.dk. Rettelserne er indarbejdet i teksterne og fremgår bagerst i artiklen.

Aarestrup-Buderup-Gravlev sogn

Nr. 1. Niels Pedersen, 1493, 1536

Han boede 1.12.1493 i Aarestrup og vidnede da på Hornum herredsting om Torsted mark. Han vidnede 10.5.1512, at Peder Sørensen i Guldbæk tog lovhævd på sin gård i Guldbæk m.v. 8.2.1514 vidnede han om et skøde, som Elne Jensdtr. (Seefeld) af Stubberup udstedte og boede da i Buderup. Han vidnede 24.8.1519 om et sandemændstov, som hr. Christen i Testrup, Rinds herred, opkrævede om Sortemose og kaldes da præst og official, dvs. biskoppens lokale embedsmand. Nævnes endnu 6.11.1536. Hans segl 10.5.1512 viser et monogram med bogstaverne N P samt en ulæselig omskrift.¹

Fig. 1. Niels Pedersens segl

Nr. 2. Christen Poulsen Borch, ca. 1545-1564

† kort før 19.7.1566.² Han betalte 1545 6 mark i gæsteri til Hald len.³ 25.9.1547 fik han et sognevidne af Gravlev kirkegård, at den østligste gård i Borup (Buderup), Gravlev sogn, hørte til Buderup præstegård.⁴ Han vidnede 11.8.1549, at Torstedlund blev afbrændt under Clementsfejden.⁵

Omkring 21.2.1552 blev han forstander for hospitalet i Aalborg.⁶ Sikkert ifm. hermed tog han sig en kapellan, se 20.12.1564 nedenfor.

Christian 3. bekendtgjorde 17.2.1552, ”at biskop Keld (Juel) i Viborg havde indberettet, at gården sognepræst Christiern Poulsen til Buderup iboer, har et ganske ringe tilligende, og at Buderup kirkes præster fra gammel tid har boet i kronens gård Juelstrup, som Niels Lauridsen og Poul Nielsen nu iboer. Da præsten bedre kan få sit underhold i Juelstrup gør kongen denne til Buderup kirkes rette præstegård, mens kronen overtager Christen Poulsens gård”.⁷ Hr. Otte Krumpen, lensmand på Hald, fik ca. 5.3.-18.3.1552. kgl. befaling til, at påse, at der ikke skete uret mod Niels Lauridsen i Bustrup (Buderup), Poul Nielsen sammesteds, Christen Madsen og Axel Lauridsen, hvem Hr. Christiern i Buderup havde befalet at rømme deres gårde.⁸

¹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 144, 179, 185, 202, 268.

² Kanc.Brevb. 1566-70, s. 70.

³ Færch, Hald lens regnskab 1545-46, bind 3, s. 1143.

⁴ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 350.

⁵ Rigsarkivet, Pergamentssamlingen, Torstedlund, nr. 63.

⁶ Kanc.Brevb. 1551-56, s. 122.

⁷ Kronens Skøder 1535-1648, s. 41. Kancelliets Brevbøger 1551-55, s. 120.

⁸ Kancelliets Brevbøger 1551-55, s. 132.

Fig. 2. Christen Poulsen Borchs segl

24.5.1552 stævnedes Søren Nielsen, smed i Skørping, Jacob Pedersen i Støvring og medfølgere til rettertinget i Aalborg for en nat i Iver Lykkes og fogedens fravær at tage tyven Peder Vendelbo i fængslet på Bonderupgaard, (Buderupholm). Sammen med herredsfogeden førte de ham til Christen Poulsen Borch i Buderup og hængte ham dagen efter på Hornum herredsting.¹

1553 blev Christen Poulsen, prior i Helligåndshuset, optaget i Guds Legmes Lav i Aalborg.² Han, prior i Hospitalet i Aalborg og provst i Hornum herred, samt flere præster underskrev 11.7.1555 som en vidisse af en anordning af 8.6.1552 om kirkegårde, værger og kirkeregnskaber i Viborg stift.³

1556 sagsøgte han Mogens Pedersen Remmesnidens søn i Aalborg, der i hans tjeneste havde beligget hans tjenestepige Anne Andersdr, der var betroet lås og lukkelse.⁴ 8.6.1556 vidnede han på Hornum herredsting i en sag mellem Jon Madsen Viffert til Torstedlund og Kirsten Lykke til Nørlund om en grøft.⁵ 1557 nævnes han i en magistratsvedtagelse om en svinehyrde i Aalborg.⁶ Nævnes 19.12.1558 i vidisse af Christian 2.s brev hvori kongen skænkede Vust og Taarup sognes korntiende til Aalborg Hospital.⁷

24.6.1561 medbeseglede han et skøde på et hus i Nibe til Niels Jonsen Viffert til Torstedlund.⁸ Som prior i Helligåndshuset i Aalborg udstedte han 4.10.1565 kaldsbrev til Niels Madsen Guldsmed i Skagen.⁹

Christen Borch fik 20.12.1564 i kapitelshuset i Viborg dom for, at den succesion han havde givet brodersønningen, skibspræsten Poul Nielsen, på at efterfølge ham i de tre sogn stod ved magt.¹⁰ Af sagen fremgår, at Christen Borch for 12-13 år siden indgik en kontrakt med kapellanen Christen Christensen Trebjerg, der skulle have enten kirkens gård i Buderup eller præstegården i Gravlev samt offer og præsterente af Buderup og Gravlev sogne, undtagen tiende af Støvring og Sjørup. Christen Christensen mente at

¹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 378.

² Klitgaard, Gildebrødre i Guds Legmes Lav i Aalborg. H&K 1914, s. 435.

³ Rørdam, Danmarks Kirkelove bind 3, s. 554.

⁴ Reitzel-Nielsen, Danske Domme 2, s. 79.

⁵ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 417.

⁶ Wulff, Magistratsvedtægter for Aalborg fra Midten af det sextende Aar hundrede, Jyske samlinger 1,2, s. 160.

⁷ Rigsarkivet, Byarkiver på papir, Aalborg helligåndskloster.

⁸ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 434.

⁹ Wulff. Meddelelser fra Aalborg Bispearkiv. Jyske samlinger 2,3, s. 272.

¹⁰ Rigsarkivet, Aarestrup-Buderup-Gravlev kald, div. dok. 1564-1804.

have succesion på at efterfølge Christen Borch og protesterede, bl.a. havde han truet herredsskriver Michel Jensen med et sværd i Juelstrup præstegård.

Christen Christensen Treberg, † 1582 ¹, fortsatte under efterfølgeren Poul Nielsen og betjente Aarestrup og Gravlev sogne. Han var kapellan 1552 jf. den nævnte kontrakt. Hr. Klemind, sognepræst i Rold og Hr. Chresten Træbiergh, præst i Ordestrup m.fl. vidnede 3.9.1554, at de beså den "skiell", der var sket Jon Madsen til Torstedlund, da Haverslev mænd havde pløjet over skellet til Nr. Døvelstrup mark. ² 8.6.1556 var "Christen Cristenssen cappelan tiill Buderup Kirckj". ³ 3.6.1558 udstedte Christen Christensen, præst i Aarestrup, og Christen Jensen, præst i Sønderup, et vidne om fru Mette Madsdr. til Hørbylunds sygdom i hendes sag med Vogn Pedersen. ⁴ 24.6.1561 medbeseglede Christen Christensen, sognepræst til Gravlev sogn, et skøde udstedt til Niels Jonsen Viffert til Torstedlund på et hus i Nibe. ⁵ 23.3.1577 fik Hr. Chresten i Buderup, sognepræst til Aarestrup kirke, forlening på kronens del af korntienden af Aarestrup s. ⁶ Nævnes 5.8.1580 ifm. kongens forbud mod bogen Opus Concordia, se Anders Ged i Veggerby.

Nr. 3. Poul Nielsen, 1564, 1568xy

Han var forgængerens Christen Borchs broders søn. Nævnt som skibspræst 1563-64, † 1590, (1585-86 jf. Wiberg). 4.3.1564 blev der udstedt: "Livsbrev for Hr. Pouel Nielsen paa Buderup, Grauløf og Ordestrup Sogne med Præstegaarde og al Sognepræstens Rente og Herlighed, da han nu har været hos Kongen med et Brev, udstedt af Hr. Chrestiern Pouelsen og medbeseglet af M. Kield Jul, Superintendent i Viborg Stift, hvorved Hr. Chrestiern Pouelsen oplader Hr. Pouel Nielsen ovennævnte Sogne". ⁷ Nævnes 1568. ⁸

Nr. 4. Anders Nielsen Guldsmed, 1580, 1610

* o. 1560, † efter 1619, hvor efterfølgeren betalte for ham, søn af Niels Madsen Guldsmed (Aurifaber), præst i Skagen, og Anne Poulsdr. Stub, dtr. af sognepræst i Skørping Poul Nielsen Stub og Mette Mortensdr. Hvass. ⁹ Formodentlig ~ Anne Kjeldsdr., sikkert død 1584, dtr. af præsten Kjeld Christensen [Trane] i Gunderup-Nøvling. ¹⁰

---

¹ Wiberg-net.dk.

² Rigsarkivet, Pergamentssamlingen, Torstedlund, nr. 106.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 417.

⁴ Rigsarkivet, Rigens dombog 1559-66, s. 20.

⁵ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 434.

⁶ Kancelliets Brevbøger 1576-79, s. 154.

⁷ Kancelliets Brevbøger 1561-65, s. 395.

⁸ Heise, Præsterne i Viborg Stift 1568, Kirkehist.Saml. 3,5, s. 512.

⁹ Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 249.

¹⁰ Kirkehist.Saml. 3,4, s. 517, om B. Schytte (1692-1745) sognepræst i Jersie-S.

Nævnes 5.8.1580 i Juelstrup ifm. kongens forbud mod bogen Opus Concordia, se Anders Ged i Veggerby.

Han gav 4.3.1584 fuldmagt til provsten og to af herredets præster til at møde på Viborg landsting til hyldningen af prins Christian (4.) 15.6.1584.¹ Anders Nielsen i Juelstrup og Willum Pedersen i Buderup betalte 1597-98 8 mk. i præstegæsteri. Sidstnævnte må være kapellan.² Han søgte 8.7.1605 biskop Niels Lauritsen, Viborg om at få sin søn Poul Andersen til kapellan, da han grundet alderdom og skrøbelighed, og fordi han har mistet sin kapellan, ikke kunne forestå tre sogne. Sønnen havde studeret ved universitetet med god fremgang. Bispen fik lov til at ordinere ham, hvis han efter eksamination fandtes duelig i levned og lærdom.³ Anders Nielsen nævnes 1610 fortsat som præst og havde da Jacob Jensen som medtjener, sikkert efterfølgeren.⁴

Børn: 6, heraf kendes:⁵

1. Poul Andersen Toxat, var formodentlig fra 1605 faderens kapellan. Præst i Astrup-Rostrup-Store Arden. En søn Niels Poulsen, præst i Vejrum, og en datter gift med præsten Hr. Riber i Skibsted.
2. Kjeld Andersen Toxat, degn i Astrup-Rostrup-Store Arden. En dtr. † 1712.
3. Anne Andersdtr., * o. 1600, † o. 1670, ~ Villum Christensen i Sørup.
4. Abelone Andersdtr., ~ Hans Lauridsen Fussing, præst i Nimtofte-Koed.
5. Inger Andersdatter, ~ Niels Mortensen i Oplev.

Nr. 5. Jacob Jensen, ca. 1610-1621

† 1.11.1621 jf. hans gravsten i Buderup Ødekirkes kor, ~ Maren Christensdtr. Han nævnes 1610 som Anders Nielsen i Juelstrups medtjener og blev sikkert præst ikke længe efter.⁶ Hr. Jacob i Aarestrup nævnes 1619 jf. Hans Vandals indberetning om sognepræster i stiftet. Her står det uforståeligt, at han betalte for formanden Hr. Anders.⁷ 22.11.1621 og 5.7.1622 befalede kongen M. Hans Staffensen at indtage en søn af Hr. Jacob N., sognepræst til Aarestrup, i Sorø Skole, når der blev en plads ledig.⁸

---

¹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 538.

² Aalborghus lens stiftsbordebog 1597-98.

³ Kancelliets Brevbøger 1603-08, s. 309.

⁴ Severinsen, Præsterne i Nørrejylland 1610, Kirkehist.Saml. 5,2, s. 549.

⁵ Brejl, Skifteuddrag på nettet, Aarhus by, nr. 675, 10.1.1713, fol.6. Blaabjerg, En slægt Jensen fra Skørping.

⁶ Severinsen, Præsterne i Nørrejylland 1610. Kirkehist.Saml. 5,2, s. 549.

⁷ Rørdam, Viborg-Bispen Dr. Hans Vandal Levned. Indberetning om sognepræster i stiftet. Kirkehist.Saml. 3,5, s. 106.

⁸ Kancelliets Brevbøger, s. 209 og 385.

Børn:

1. Peder Jacobsen Juelstrup, * før 1621, † 1666. 1641 degn i Nibe og Voksløv, ~ 1. med Else Jacobsdtr., † 1655, skifte 28.12. ¹ De havde børnene Christen, Jacob og Maren. ~ 2. med N.N.Nielsdtr. Winge, † før o. 1666, søster til Jens Nielsen Winge i Sønder Saltum i Hvetbo herred. De havde børnene Niels, Else, Karen og Maren. Han blev trolovet med Anne Nielsdtr., men døde før vielsen. Hun ægtede den følgende degn. Han stævnedes 1651 Søren Christensen Hornsgaard i Nibe og Peder Ibsen Winther i Nøtten for gæld til den afdøde bror med henvisning til en landstingssag. ²
2. Christen Jacobsen Juelstrup, købmand i Nibe. † før 1651.
3. Jens Jacobsen Juelstrup.
4. Karen Jacobsdtr., ~ Christen Christensen i Buderup, 1651 kapellan hos svigerfaderen, boede i Buderup. De levede begge 1651.

Teksten på gravstenen i Buderup Ødekirke:

[HE] R HVILER HEDER
LIG MAND HR IACOB
[I]JENSØN SOM VAR
SOGNEPREST I BVDER
UP SOGN HAN BODE
OG DØDE MINISTRV
DEN I NOVEMBER 1621
MED SIN KIERE HVS
TRV ERLIG OG GVD
FRØGTIGE QVINDE
MAREN CHRISTENS
DATER OG DERIS
BØRN GVD GL[EDE]
DEM [ALLE] I [EU]
VIG HED

Nr. 6. Iver Iversen, 1621-1649

Sikkert død kort før 19.2.1649, hvor efterfølgeren Claus Christensen nævnes som præst i sognet, søn af Iver N.N. i Aalborg og Margrethe Mortensdtr., ~ 1. Maren Christensdtr., levede 1642, † før 1650, måske forgængerens enke, ~ 2. med Karen Troelsdtr., som blev gift med efterfølgeren.

Iver Iversens mor Margrethe Mortensdtr. var jf. en upubliceret artikel af Flemming Aagaard Winther ~ 1. med Iver N.N. og ~ 2. med Christen Jacobsen i Aalborg. Der blev holdt skifte efter hende 1613. ³ Her nævnes af første

---

¹ Nibe tingbog 4.4.1657.

² Nibe tingbog 15.2.1651.

³ Aalborg byfoged, originale skiftebreve (1603-1620) 1.6.1613, fol. 95, no.12, Brejl.dk, nr. 36).

ægteskab Iver Iversen og Maren Iversdtr. Af andet ægteskab nævnes 2 sønner Iver og Jacob Christensen. Anden gang blev Christen Jacobsen gift m. Anne Clausdtr. Ved skiftet efter ham 1652 havde de tre døtre. ¹ Jf. skiftet havde den ældste søn Iver Christensen i Bergen i Norge arv efter Iver Iversen i Juelstrup præstegård, som må være ældste søn i Margrethe Mortensdtr. 1. ægteskab og altså halvbror til Iver Christensen.

Iver Iversen blev student fra Aalborg 1615, præst 1621. Han stævnedes 7.1.1633 Baltser Hansen Øland vedr. skøde på en ejendom i Bispensgade. Aalborgkøbmanden Jens Bang stævnedes ham 22.2.1636 for gæld på 12 rdl. ² 15.6.1640 og 26.9.1642 nævnes Knud Nielsen i Buderup som hans kapellan. 1645 var Peder Jensen kapellan. ³ Denne blev måske student fra Ribe 1636.

25.4.1642 mødte Iver Iversen i Juelstrup på herredstinget. Hustruens søstersøn Eske Jacobsen havde 40 sldl. stående hos ham, sikkert efter værgeomål. Han var død og arvedes af søsteren Maren, der ved pinsemarked havde købt sort engelst til for i en kåbe for 18 sldl. Iver Iversen tilbød Maren Jacobsdtr. de resterende 22 sldl. Maren Jacobsdtr. med lavværge var 14 dage tidligere i Juelstrup stævnet til tinget. ⁴ Værgen var sikkert Iver Iversen. Maren Jacobsdtr.s mor, hvis navn desværre ikke kendes, havde sikkert også opholdt sig i præstegården. Søsterens ægtefælle kendes heller ikke. Børnenes navne peger på forbindelse til præsten Jacob Jensen i Sønderholm.

1650 krævede enken Karen Troelsdtr. kvittering af Christen Jacobsen i Aalborg for Iver Christensen i Bergens arv efter Iver Iversen. ⁵

Nr. 7. Claus Christensen Vorde 1651-1666

† juli 1666. Skifte 26. juli. ⁶ ~ for-formandens enke Karen Troelsdtr., der overlevede ham. Han var vist fra Storvorde og havde brødrene Christen Christensen, degn i Storvorde, og Niels Christensen, fæster i Øster Sundby. ⁷

Student fra Aalborg 1639. Claus Christensen og Karen Troelsdtr. skænkede 1663 prædikestolen i Gravlev kirke. ⁸ Inskriften herpå lyder:

---

¹ Aalborg byfoged, originale skiftebreve, indbundet i Protokol (1650-1655) 9.3.1652, fol. 103, no. 62. Brejl nr. 396.

² Gjedsted, Aalborg byfogeds tingbog.

³ Fussing, Til Dansk præstehistorie. Pershist.Tidsskr., 1942, s. 230.

⁴ Hornum herreds tingbog 25.4.1642.

⁵ Gjedsted, Aalborg tingbog (1625-1701) 7.1.1650, fol. 2b. Samme sag 18.2., 26.3., 1.4., 20.5., 27.5.1650, fol. 19a, 33a, 38a, 48b, 54b.

⁶ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86. Jyske Samlinger 2,4, s. 407.

⁷ Svend B. Olesen. En gård i Øster Sundby. H&K 1989, s. 32.

⁸ Trap, s. 1056.

SOLI DEO GLORIA GUD TIL ÆRE OC MENIGHEDEN TIL NØTE HAFVER
H CLAVS CHRIS TENSØN WORDE OC HANS HVSTRV KARINE TROELS
DATER GIFVET DENNE PREDICHE STOEL TIL GRAFLE KIRCHE ANNO
1663 DEN J AUGUST. TOMAS NIELSØN SNEDKER AF AALB.

20.1.1679 var en sag om arv efter Claus Christensen på herredstinget. Han døde velhavende. Provsten fik 10 rdl. for ligtalen, 10 degne fik 34 rdl. for at synge over ham, og Kjeld Koch i Aalborg 8 rdl. for madlavning til begravelsen. Han havde 120 bøger, værdi 21 rdl., og 6 karle og 2 piger til præstegårdens drift. Under Svenskekrigen lod han hustru og børn samt gårdens kosteligste ejendele sejle over på Terneholm, i Juelstrup Sø.

Han havde en kapellan Christen Christensen, gift med Karen Jacobsdtr., formandens datter. I sine sidste år var Hr. Christen Therkelsen i Annexpræstegården i Buderup hans kapellan. Denne var gift med Anne Pedersdtr., dtr. af herredsskriver i Hornum herred, Peder Nielsen Gjelstrup. 17.6.1672 blev der holdt skifte efter Chr. Therkildsen.¹ 30.9.1678 stævnedes Anne Pedersdtr. sognemændene i Gravlev for skader på kornmarker. Hun blev selv stævnet 6.3.1682 af velb. Verner Parsberg ang. en forsømt fæstegård.²

Nr. 8. Jens Jacobsen Ruus, 1666-1689

* o. 1633, sikkert i Oslo, † 21.3.1689 i Juelstrup præstegård,³ ~ 1. o. 1666, måske med Karen Troelsdtr., formandens enke, ~ 2. 12.5.1672 (Dominica rogate) i Kolding med Karen Jakobsdtr.

Student Christiania 1649. Præst 1666, men før ham havde Hr. Peder Vitisen vist embedet en kort tid. Han fik 23.8.1669 tingsvidne på, at han havde stævnet Anders Madsen, forstander i Aalborg Helligåndshus, amtmanden og amtsskriveren på Aalborghus samt gårdmændene i Sørup ang. markskel ved Juelstrup.⁴ Herredsprovst senest 1676. Han havde 1687 krævet præsten Hr. Laurids Kras i Nibe stævnet i en trolddomssag mod Anne Buus.⁵ Nævnes i kopskatten 1682 fol. 332. Efter kop- og ildstedsskat 1692 boede enken, som da kaldes Karen Rasmusdtr. i Buderup præstegård og var fri for kopskat.

Børn: 3 sønner og 2 døtre, hvoraf kendes

1. Dortha Helvig Ruus, * 1668, ~ med faderens eftermand.⁶
2. Peder Ruus.

---

¹ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86. Jyske Samlinger, 2,4, s. 411.

² Hornum herreds tingbog.

³ Becher, Farstrup & Axelsons Dagbøger, s. 105.

⁴ Rigsarkivet, Viborg Stift, stiftsbogen 1690.

⁵ Klitgaard, Nibe Bys Historie, s. 217.

⁶ Anton Blaabjerg. Slægten Yde, s. 370.

Nr. 9. Peder Didericksen Echhoff, 1689-1704

* i Bergen, † 8.6.1704 i Juelstrup.¹ Hans far var læge.² Han begyndte sine studier i Trondhjem. ~ med formandens datter, Dorthea Helvig Ruus. Han havde 16.5.1695 en sag med Søren Wolff af Teglgård om landgilden ved Annexgården.³ 6.2.1699 havde han en sag med guldsmed Terkild Jacobsen i Aalborg ang. en lærekontrakt for hans myndling Peder Ruus, som må være formandens søn.⁴ I Buderup kirke ses en mindetavle over ham og hustruen med latinsk inskription, sat af hans eftermand.

---

¹ Becher, Farstrup & Axelsons Dagbøger, s. 171

² Kr. Carøe, Den danske Lægestand, 19. s. 33.

³ Gjedsted, Hornum-Fleskum herreds tingbog.

⁴ Gjedsted, Aalborg byfogeds tingbog.

Nørholm

Nr. 1. Peder Nielsen 15.. –

Peder Nielsen var præst i Nørholm i begyndelsen af 1500-tallet. ¹

Nr. 2. Jens Stinger, ca. 1552-ca. 1561

Jens Stinger, † 1574. Nævnes 8.6.1552 i en anordning om kirkegårde, kirkeværger og kirkeregnskaber i Viborg stift. ² En slægtning, måske en søn, Bertel Stinger, var 18.3.1562 kongens salter ved sildefiskeriet i Nibe. ³

Nr. 3. Hr. Peder, 1561

Hr. Peder nævnes som præst i Nørholm august 1561 i en sag mellem på den ene side Antonius Bryske og Mickel Skriver i Viborg og på den anden side borger Anders Hansen i Viborg ang. Nørholm by og kirke. I sagen stævnedes Anders Hansen for 1 daler til en hovedklædning til Hr. Peders hustru. ⁴

Nr. 4. Christen Lauridsen Libbert, 1568, 1584

* i Viborg, søn af Laurids Libbert, 1545 borger i Viborg. ⁵ Han nævnes 1568 blandt herredets præster. ⁶ Nævnes 5.8.1580 ifm. kongens forbud mod bogen Opus Concordia, se Anders Ged i Veggerby. Han gav 4.3.1584 fuldmagt til provsten og to af herredets præster til at møde på Viborg landsting til hyldningen af prins Christian (4.) 15.6.1584. ⁷

Fig. 3. Christen Lauridsen Libberts segl

Nr. 5. Peder Sørensen, -1614

† i Nørholm 1614, ⁸ var 5.9.1604 gift med Anna Knudsdr., datter af præsten Knud Pallesen, 1577 præst på Gjøl. ⁹ Wiberg nævner Hr. Peder i Nør-

---

¹ Frederiksen, Bidrag til Nørholm sogns historie, s. 76.

² Rørdam, Danmarks Kirkelove bind 3, s. 554.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 436.

⁴ Rigens forfølgningsbog 1559-63, f. 362.

⁵ Wiberg-net.dk.

⁶ Heise, Præsterne i Viborg Stift 1568, Kirkehist.Saml. 3,5, s. 512.

⁷ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 538.

⁸ Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 92.

⁹ Wiberg-net.dk.

holm 1619, og henviser til biskop Hans Vandals indberetning om sognepræster i stiftet. Dette må bero på en fejl.¹

Nr. 6. Mogens Thomsen Wingaard 1614 - 1636

* o. 1588 i Nibe, † 1636 i Nørholm, skifte 4. maj, søn af Thomas Wingaard, ~ 1. o. 1614 med Anne Pedersdr. Kuri, † 1628, ~ 2. 1628 med Anne Kjeldsdr., * o. 1598, † 2.5.1672 i Nørholm, ~ 2. med efterfølgeren.

Immatrikuleret 27.7.1611, præst i Nørholm 1614.²

Børn med Anne Pedersdr. Kuri:

1. Anders Mogensen Wingaard, † før 1663 uden livsarvinger.
2. Anne Mogensdr. Wingaard, * o. 1624 i Nørholm, † 20.3.1658 på Helgenæs, ~ 1. Mads Jacobsen, degn i Tulstrup i Skåne. ~ 2. 12.4.1657 i Nørholm kirke, (også indført i Helgenæs), med præst og provst Jens Nielsen Lyngbye, * 1616 i Lyngby, † 1680 på Helgenæs,³ søn af præst Niels Sørensen Nykirke og 1. hustru Else Nielsdr. Ørsted.
3. Peder Mogensen Kuri, * o. 1620 i Nørholm, præst i Svenstrup-Ellidshøj.

Børn med Anne Kjeldsdr.

4. Bodil Mogensdr. Wingaard, † efter 1672 i Lere, ~ Christen Jensen i Lere i Svenstrup sogn.
5. Maren Mogensdr. Wingaard, † før 17.7.1680 i Nibe, ~ med Laurids i Kerteminde.
6. Kjeld Mogensen Nørholm, * o. 1630, præst i Ude- og Oppe-Sundby, levede 1685 i Nibe.⁴
7. Niels Mogensen Wingaard, † 3.5.1666 i Nørholm, ~ 30.9.1660 i Nørholm med Kirsten Jørgensdr., * o. 1620 i Glerup, Vesterbølle sogn, † 6.5.1685 i Nørholm, datter af Jørgen Vognsen og Maren Pedersdr. Byrialsen. Hun var enke efter birkefoged Niels Poulsen Kras.
8. Karen Mogensdr. Wingaard, † før 1693 sikkert i Skibsted, ~ 1. 23.7.1654 i Nørholm med Laurs Pedersen Kuri, * o. 1600, † 19.9.1661 i Nibe, begr. i Nibe, ~ 2. o. 1662 med Knud Jacobsen Sommer, rådmand i Aalborg, * ? i Ribe, søn af sognepræst Jacob Isaksen Sommer og Elsebeth Poulsdr. Roed. ~ 3. 1682 med sognepræst Peder Johansen Kall i Skibsted, * o. 1645 i Mariager, † januar 1714 i Skibsted, søn af borgmester Johan Kall og Margrethe Bay.
9. Sidsel Mogensdr. Wingaard, † i Nibe 1692, ~ 9.11.1656 i Nørholm med Christen Jensen Brun, † 17.8.1677 i Nibe.

---

¹ Viborg-Bispen Dr. Hans Vandal Levned. Indberetning om sognepræster i stiftet. Kirkehist.Saml. 3,5, s. 106.

² Nibe tingbog 1638 fol 30 og 38 b, jf. Klitgaard, Pers.Hist.Tidsskr. 1920, s. 217.

³ Wiberg-net.dk.

⁴ A. Sundbo, Frederikssunds og Købstaden Slangerups Hist. II. 1937, 146f.

Nr. 7. Jens Jensen Sjørslev, 1636 -1677

* 1610, † 14.3.1677 i Nørholm, søn af Jens Pedersen, † 25.12.1662, 99 år gammel, og Maren Knudsdr., † 21.2.1660, begge døde i Nørholm. ¹ Jens Jensen Sjørslev giftede sig sidst i 1637 eller først i 1638 (før 16. juni) med enken efter forgængeren Anna Kjeldsdr., † 1672. Forgængeren Mogens Wingaard var første gang var gift med Anne Pedersdr. Kuri. Hendes søster Inger Pedersdr. Kuri var gift med Niels Hollerup Christensen i Nibe. Ham stævnedes hr. Jens Jensen Sjørslev 28.7 og 9.6.1638 for 4 sld. iht. skifte efter Hr. Mogens Thomsen, som dennes hustru var arvingerne skyldig. ²

Han var formodentlig student fra Viborg. 18.11.1660 medunderskrev han suverænitetsakten. Hans segl viser bogstaverne I I S sammenskrevet i skjold, hjelm med tre fjer, flankeret af I I. ³

Børn:

1. Peter Jensen, efterfulgte faderen.
2. Dorte Jensdr. Hun var 15.2.1678 gift med Niels Eskesen i Gedsted. Dette fremgår af Nørholm tingbog. Jens Sørensen Buus mødte da for hr. Peder Jensen, præst i Nørholm, og fik arveafkald fra Niels Eskesen i Gedsted på vegne af dennes hustru Dorthe Jensdr. for arv efter Peder Jensen og Dorthe Jensdr.s salige forældre, forrige præst i Nørholm Jens Jensen og hustru Anna Kjeldsdr.
3. Mogens Wingaard Sjørslev, * 9.12.1636 i Nørholm, begr. 25.9.1711, ⁴ student fra Aalborg 1660, 1668 rektor her, 29.8.1684 fradømt embedet for forsømmelse, opsætsighed og forgribelse mod biskop Bornemann.

Fig. 4. Jens Jensen Sjørslevs segl

Nr. 8. Peder Jensen Nørholm, 1677 – 1698

* 1638 i Nørholm præstegård, † 4.3.1698 i Nørholm, søn af formanden, ~ 14. søndag efter Trin. 1671 i Viborg i Sortebrødre kirke med Karen Jensdr., † 1748, dtr. af rådmann Jens Ibsen og Margrethe Pedersdr. Ostenfeldt. Hun ~ 2. med præsten P. P. Jessen i Kgs. Tisted, Gislum herred. Jens Ibsen var bror til Eske Ibsen i Gedsted, far til præsten Niels Eskesen i Sønderholm.

Student fra Aalborg Latinskole 1661 og kandidat 1663, fra 12.1.1670 faderens kapellan. I Matrikkelekstrakt 1680 ses hans segl og underskrift. I fol-

¹ Nørholm kirkebog.

² Nibe tingbog 9.6.1638, og 28.7.

³ Færch, Himmerlands bomærker, s. 132.

⁴ Hundrup, Lærerstanden ved Aalborg Katedralskole, s. 13-.

ke- og kvægskatten 1.2.1687 nævnes han i præstegården med hustru, tre børn, 3 karle og en pige. Han ejede en gård i Nyrup, Gislum herred.¹

Børn: 3 sønner og 4 døtre, hvoraf kendes:

1. Anna Wingaard Pedersdr. Nørholm, * i Nørholm, ~ Niels Lauridsen Ursin, se efterfølgeren.
2. Johannes Pedersen Nørholm, præst i Østbirk-Yding 6.7.1703.
3. Margrethe Pedersdr. Ostenfeld af Nørholm, † 1.1.1779, ~ Jens Hannibal Pedersen Jessen, præst i Vadum.
4. Karen Pedersdr., * 1683, begravet i Nim 15.5.1747, ~ ca. 1709 med Foch Jacobsen Ørsted, præst i Sdr. Vissing.
5. Jens Pedersen Nørholm, præst i Gjødvad-Balle, * ca. 1673, † 1.3.1698.

Nr. 9. Niels Lauridsen Ursin (Bjørn), 1698-1746.²

* 1669 i Jerslev, † 1746 i Nørholm, søn af præsten Laurids Jensen Ursin, ~ med formandens datter, Anna Wingaard Pedersdr. Nørholm.

Student fra Aalborg Latinskole 1689, præsteeksamen 20.5.1691. Han var velhavende. I mandtal kopskat, Aalborg amt 1744 angav Ursin sin formue til 3.000 rdl. Hans indtægt for 1743, når kapellanen, sønnen Teodofius Ursin, havde fået sin løn, var i alt 160 rdl. sølv. Han måtte heraf betale 35 rdl. 20 sk.

Børn: 7 sønner (heraf 5 præster), 4 døtre.

1. Anna Ursin, * 1.6.1700 i Nørholm, † 7.11.1772, ~ 1. 2.8.1732 i Nørholm med Niels Christensen Holst, * 6.7.1701 i Lovns, da sognepræst til Fur menighed. ~ 2. 1.12.1747 i Nørholm præstegård med enkemand Enevold Iversen Wagaard, * 1699, † 1773. 1727 sognepræst i Skelund og Visborg.
2. Karen Ursin, * 22.4.1702 i Nørholm, † 22.2.1769, ~ 24.5.1737 med Hans Jørgen Ludvigsen Milling, * 1711 i Mariager, † 24.10.1774. Søn af toldinspektør Ludvig Christian Milling og Charlotte Vilhelmine Grebe. H. J. Milling student fra Mariager, kandidat 1732, magister i København 1735, 7.11.1735 rektor i Hobro Skole, præst i Øster Hornum 1736-69.
3. Lavrids Ursin, * 21.9.1704 i Nørholm, begr. 28.11.1704.
4. Lavrids Ursin, * 8.9.1706 i Nørholm, † 1788. ~ 22.6.1747 i Bryrup sogn, Tyrsting herred med Mette Seidelin Møller, * 19.8.1723 i Bryrup sogn, begr. 5.1.1774 i Vor Frue sogn, København. Dtr. af Palle Lasson, kaldet Møller og Ide Seidelin. Han blev 1742 interessent i Møllerdals Værker i Bryrup sogn, som hans svigerfar ejede og 1761 kgl. bogholderfuldm.
5. Peder Ursin, kommissionær, * 1.4.1708 i Nørholm, † 8.5.1785 i Københ.
6. Theodosius Ursin, * 1.1.1710 i Nørholm, † 22.3.1782 i Glenstrup, ~ 29.10.1754 med Mette Marg. Iversdr. Wagar, * 1722 i Strandby, † 25.11.1779 i Glenstrup. Ursin blev cand.theol. 1736, personel kapellan i

¹ Gjedsted, Rigsarkivet, Aalborghus amt, Ekstraskat, film 19.491.

² S. Nygård. Biskop Søren Lintrups Visitatsbog. Jyske Samlinger 3,2, s. 153.

- Nørholm 9.1.1739, 1739-46 kapellan hos sin far, derefter hjælpepræst på Sjælland, fra 9.2.1753 til sin død præst for Glenstrup i Aarhus stift.
7. Christian Frederik Ursin, * 18.5.1712 i Nørholm, † 18.11.1781, ~ 11.6.1748 i Aalborg med Inger Marie Jensdtr. Blicher, * 1724 i Laastrup, † 16.12.1784 i Aalborg. Ursin blev 1747 præst i Nørholm efter sin svoger.
  8. Christenze Ursin, * 9.12.1714, begravet 22.1.1717 i Nørholm.
  9. Jens Svane Ursin, * 19.5.1717 i Nørholm, † 14.1.1764 hos søsteren i Ø. Hornum præstegård. Han blev student fra Viborg i 1737.
  10. Christence Ursin, * 28.8.1719 i Nørholm, † 18.12.1748 i Sønderholm. ~ 2.6.1747 i Nørholm kirke med Jens Lauritsen Hass, * 1721 i Nørholm, † 25.8.1803, præst i Nørholm efter sin svigerfar fra 15.4.1746 til 25.8.1747 og derefter til sin død præst for Sønderholm-Frejlev. De fik 2 sønner. J. L. Hass ~ 2. 1750 i Aalborg med Anne Thøgersdtr.
  11. Jens Ursin, * nov. 1721 i Nørholm, begr. 2. dec., 16 dage gammel.

Svenstrup- Ellidshøj

Nr. 1. Jens Pedersen Borch, 1545

Hr. Jens Borch i Ellidshøj gav i 1545 6 mark i præstegæsteri til Hald len.¹ Han nævnes 1568 som Jens Pedersen i et kongebrev af 13.1.1568, at alle kirkelige handlinger skete efter sædvane fra Vor Frue kirke i København. At han skulle være præst endnu 1568 må bero på en fejl jf. nedenstående.

Nr. 2. Christen Jensen Juul, 1555

Christen Jensen var 11.7.1555 medunderskriver af en vidisse af en anordning af 8.6.1552 om kirkegårde, kirkeværger og kirkeregnskaber i Viborg stift.² Christen Juul, sognepræst i Ellidshøj, vidnede 14.6.1556 på Hornum herreds ting sammen med Christen Christensen, kapellan i Buderup, Clemed Nielsen, præst i Rold, Christen Jensen, præst i Sønderup i en strid mellem Jon Madsen Viffert til Torstedlund og Kirsten Lykke til Nørlund.³

Nr. 3. Christen Pedersen, 1580, 1597

Nævnes 5.8.1580 i Ellidshøj ifm. kongens forbud mod bogen Opus Concordia, se Anders Ged i Veggerby. Han gav 4.3.1584 fuldmagt til provsten og to af herredets præster til at møde på Viborg landsting til hyldningen af prins Christian (4.) 15.6.1584.⁴ Han fik 20.5.1592 stadfæstelse på kirkens part af korntienden i Ellidshøj sogn, afgift 2½ pund byg til kirken.⁵ Hr. Chri-

---

¹ Færch, Hald lens regnskab 1545-46, bind 3, s. 1143.

² Rørdam, Danmarks Kirkelove bind 3, s. 554.

³ Rigsarkivet, Pergamentssamlingen, Torstedlund, nr. 108.

⁴ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 538.

⁵ Kancelliets Brevbøger 1588-92, s. 784.

sten betalte 1597-98 5 mk. 5 sk. i præstegæsteri. ¹ Hans segl viser 5.8.1580 bogstaverne CPT, hvilket tyder på et tilnavn, måske Tancke eller Trane. I skjoldet med nogen susikkerhed bogstaverne S S gennemskåret af et M.

Fig. 5. Christen Pedersens segl

Nr. 4. Mathias Sørensen Borch, 15.. -1631

† ca. 1631, ~ Anne Sørensdtr., som levede 1630, ² † barnløs før 1649, dtr. af købmand i Aalborg Søren Olsen af Vrangdrup i V. Brønderslev s., † 1588, og Dorte Jensdtr. Kjærulf af Kornumgaard, som 1620 blev brændt i Aalborg som deltager i jomfru Christence Kruchows heksekomplot. ³

Hr. Mads i Ellidshøj nævnes 1619 jf. Hans Vandals indberetning om sognepræster i stiftet. ⁴ Han stævnedes 7.7.1627 Morten Jensen i Svenstrup angående et vidne, at to af Mads Nielsens gårde ikke gav mere til præsten end den tredjedel, der betaltes til lensmanden. ⁵ Omtales 1630 af biskop Hans Wandal i Viborg som meget fattig. ⁶

Anne Sørensdtr.s søster Sidsel var 1624 første gang gift med herredsfoged Rasmus Jensen i Han herred og gift anden gang o. 1625 gang med Jens Andersen i Vester Thorup, der også var herredsfoged og 15.11.1625 lovbød hustruens jordegods til hendes søstre Anne, gift med pastor Mads Sørensen i Ellidshøj og Bodil, gift med byskriver Hironmus Madsen i Aalborg. ⁷

Nr. 5. Henrik Jensen Kjærulf eller Stræt, 1631-46.

* o. 1600, † uvist hvornår, levede 1662, søn af selvejer Jens Nielsen i Vr. Stræt i Slet herred, † 1634, og Gertrud Sørensdtr. Kjærulf af Vester Holtet i Ajstrup sogn, Kjær herred, † o. 1620, ⁸ ~ Karen Pedersdtr., † efter 1640

1624 student fra Helsingør, ca. 1631 præst i Ellidshøj-Svenstrup, hvor han snart kaldes Kjærulf og snart Stræt. Før 1631 solgte han sin mødrene arvepart af Fogedgård i Vadum sogn til Otto Madsen, ridefoged til Sorø Kloster, ⁹ og

---

¹ Aalborghus lens stiftsjordebog 1597-98.

² Han herreds tingbog 15.11.1630. Aalborg Skifteprotokol 22.5.1649.

³ Klitgaard, Den store Nordjyske Hekseforfølgelse. H&K, 1915, s. 90.

⁴ Rørdam, Viborg-Bispen Dr. Hans Vandal Levned. Indberetning om sognepræster i stiftet. Kirkehist.Saml. 3,5, s. 106.

⁵ Rigsarkivet, Viborg landstings justitsprotokol 1627, s. 117a.

⁶ Rigsarkivet. Indk. Breve til Danske Kancelli, 9.3.1630.

⁷ Klitgaard, Herredsfogder og tingskrivere i Vendsyssel, s. 125.

⁸ Klitgaard, Kjærulfske Studier, s. 417 ff.

⁹ Kjær herred tingbog 5.7.1631.

18.6.1632 fik han Svenstrup kirketiende mod sædvanlig afgift. ¹ Han mageskiftede 1640 noget jordegods med sin bror Christen Stræt, der boede i Vr. Stræt, ² men havde samme år proces med broderen om arv og andet. ³

Karen Pedersdr. blev 1640 beskyldt for at have ligget i med en soldat, men ved landstinget blev beskyldningen 23.9.1640 trukket tilbage. ⁴

9.11.1640 lod lensmanden syner præstegården i Ellidshøj, antagelig i anledning af præstens suspension. Udhusene var meget forfaldne, og stuehusets stegers og frammers benyttede Hr. Henrik til fæhus, stald og fåresti. Marken var tildels udyrket og kålgården "slet øde".⁵ Præstegården var dog allerede 1636 meget forfalden og ligeledes Annexgården i Svenstrup.

1641 stævnedes lensmanden ham for tiendeafgift af Svenstrup kirke. ⁶ 24.2.1642 stævnedes han Gertrud Jensdr. Riber i Aalborg ang. tilbagelevering af pantsat sølv. ⁷ 1643 havde han en sag med sin stedmor, velbyrdige Birgitte Harbou af Hvolris, og med sine søskende m.fl. ⁸

Efter mange sager med sine sognebørn blev han 1640 suspenderet. Han forrettede dog endnu tjeneste marts 1646, men 29. juni kaldes han forhenværende. Mens han var suspenderet havde han en sag med Else Lauridsdr., der havde udlagt ham som far til hendes barn. Under sagen vidnede hans hustru Karen Pedersdr. 29.6.1646 på Fleskum herredsting (opslag 102), at Hr. Henrik havde forholdt sig mod hende, som en ærlig ægtemand burde. Hun har utvivlsomt villet redde ham. Kirsten Jensdr. i Ellidshøj angav ham på Hornum herredsting 1.9.1645 som far til det barn, hun ventede. Denne beskyldning havde hr. Henrik krævet mortificeret ved landstinget, men der fremlagdes ved samme lejlighed en skrivelse fra velbyrdige Fru Anne Høg til Flammstedgård, i følge hvilken hr. Henrik skulle have holdt et slemt horehus.

Han flyttede til Knækkeborg i Lysgård sogn syd for Viborg. Her ses han endnu 10.3.1662, hvor han stævnedes en mand i Kattesundet i Aalborg vedr. et skøde. ⁹ Han havde sikkert en søn Peder Kjærulf, som efter at have været lakaj hos prins Georg blev tolder i Kristianstad i Skåne og derefter kontrollør og toldbetjent ved Rørvig, 1680 toldkontrollør på Halsnæs og 1696 i Køge, hvor han døde 1699 som en ret velsitueret mand. ¹⁰

---

¹ Rigsarkivet. Jyske Reg.

² Løgstør birks tingbog 12.12.1649 og 23.7.1673.

³ Hornum herreds tingbog 8.2.1641.

⁴ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog B1616-64, Bl. 172 og 415.

⁵ Hornum herreds tingbog 9.11.1640.

⁶ Hornum herreds tingbog 16.9.1640.

⁷ Gjedsted, Aalborg byfogeds tingbog.

⁸ Fusing, Til Dansk præstehistorie, Pers.hist.Tidsskr. 1942, s. 235.

⁹ Gjedsted, Aalborg byfogeds tingbog.

¹⁰ Klitgård: Kjærulfske Studier, s. 422.

Nr. 6. Peder Børgesen, 1642-45

* 1611, † 1679, søn af Børge Pedersen Spanggård, præst i Farsø-Vonsild, der 28.5.1628 af de kejserlige soldater blev tvunget til at drikke sig ihjel i brændevin i Svoldrup, og Johanne Nielsdr. Durup, ~ med Maren Jensdr. Bloch, * o. 1629, † 1705 efter 1681 at have ægtet Bertel Andersen Schytte, præst i Brøndum-Siem-Thorup. Hun var datter af herredsfoged Jens Sørensen Bloch i Fogedgård i Arden. 4 sønner. Ingen af disse er fødte i Ellidshøj.¹

Student fra Viborg 1632 og kaldes da i matriklen "Petrus Byrgeri Mariagrius", blev 18.8.1639 indskrevet ved universitetet i Leyden, rimeligvis som hovmester for den unge adelsmand Niels Parsberg. 15.5.1643 blev han magister ved Københavns Universitet. Da han nævnes i Ellidshøj-Svenstrup 1643, var han antagelig konstitueret, medens Hr. Henrik var suspenderet. 1.1.1646 blev han forflyttet til Nørre og Sønder Kongerslev-Komdrup. Han synes at have været en stridbar person.²

Nr. 7. Peder Kuri (Mogensen Wingaard), 1646-o. 1672.

* o. 1621 i Nørholm, † o. 28.8.1672³, søn af sognepræst Mogens Thomsen Wingaard i Nørholm og Anne Pedersdr. Kuri af Nibe.⁴ ~ 1. Anne Andersdr., † 1665 i Ellidshøj, skifte 5.1.1665,⁵ ~ 2. 24.6.1666 i Sønderholm med Anne Nielsdr. Steenberg⁶, * i Sønderholm, † 1682 i København, begr. i Sønderholm, dtr. af Niels Eskesen, præst i Sønderholm, og Birgitte Nielsdr.⁷

Han var opkaldt eller morfaderen Peder Kuri, som var gift med Maren Nielsdr. Kras, og antog dennes slægtsnavn Kuri. Under brylluppet 1666 brændte Sønderholm præstegård med en del af indboet, som tildels var lånt til gildet, bl.a. 12 opredte senge mm., lånt af provst Peder Jørgensen Stub i Kirketerp, samt sølvtøj, tintøj, dækketøj mm., lånt af folk i egnen.

Peder Kuri stævnedes 1649 for gæld.⁸ Han døde ca. 28.8.1672, medens hustruen lå i barselseng, men der kendes ingen børn af ægteskabet. 28.9.1672 holdtes der skifte efter ham. Det blev omstødt ved landstingsdom af 28.1.1674. Nyt skifte blev holdt 18.6.1674 på Råkildegård, hvor Anne Steenberg havde taget ophold, og hvor hun boede 1679, men 1680 i København, † 1682. Under skiftet blev hun "lokket" af rådmand Knud Jacobsen Sommer i Aalborg, som havde været gift med hendes afdøde mands søster Karen Mo-

---

¹ Gjerding, Hellum Herreds Beskrivelse og Historie, s. 281.

² Fussing, Til Dansk Præstehistorie. Pers.hist.Tidsskr. 1940, s. 56.

³ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86, Jyske Samlinger, 2,4, s. 412f.

⁴ Klitgaard, Himmerlandske Slægter. Pers.hist.Tidsskr. 1920, s. 217.

⁵ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86, Jyske Samlinger, 2,4, s. 406f.

⁶ Paul Nedergaard, 100 Danske Præsteslægter. 1954, s. 81.

⁷ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86, Jyske Samlinger, 2,4, s. 413 f.

⁸ Fussing, Til Dansk Præstehistorie, Pers.hist.Tidsskr. 1942, s. 230.

gensdtr. Wiingaard og fik et barn Threna Knudsdtr. men han nægtede paterniteten.¹ 29.6.1663 blev der taget syn af bl.a. hans præstegård i Ellidshøj.²

Børn med Anne Pedersdtr. Kuri:

1. Mogens Pedersen Kuri, * o. 1655 i Ellidshøj, rejste til København for at studere.³
2. Anders Pedersen Kuri, * o. 1657 i Ellidshøj.
3. Anne Pedersdtr. Kuri, * o. 1660 i Ellidshøj.
4. Anne Pedersdtr. Kuri, * o. 1662 i Ellidshøj.
5. Anne Marie Pedersdtr. Kuri, * o. 1664 i Ellidshøj.

Nr. 8. Oluf Andersen Hofmann, 1672-1680

* o. 1645, † 4.3.1711 i Kornerup, 66 år, var måske af familien Homand fra Nibe, ~ 1. Sofie Nielsdtr. Steenberg, * i Sønderholm, † 1682 sst., skifte 17.1.1683, datter af præsten Niels Eskesen i Sønderholm. ~ 2. 7.2.1684 i Aalborg Budolfi kirke med Anne Cathrine Lorentz, † 14.9.1729, muligt datter af byskriver Christen Lorentz i Aalborg. Han skulle have ægtet forgængerens Peder Kuris enke, Anne Nielsdtr. Steenberg, hustruens søster, men undslog sig, fordi hun 1674 havde ladet sig besove af Knud Sommer. Hendes broer, kapellan Niels Nielsen Steenberg i Hornum, klagede herover til landemodet, der henviste sagen til verdslig domstol. 15.12.1674 var Hr. Oluf i Nibe, og han og kapellanen Laurids Nielsen Kras, trængte om natten, sikkert berusede, ind til præsten Niels Pedersen Aalborg, der sammen med sin tredje og unge hustru Inger Rasmusdtr. Horsens var i seng og generede dem.⁴ Hr. Laurids Kras og vist også Hr. Oluf Homand blev suspenderet.

Hr. Oluf var fordrukken og mishandlede ofte sin hustru, der flygtede til sit hjem i Sønderholm, hvor hendes søster Benedikte Steenberg var gift med faderens eftermand Poul Sørensen Kjærulf, og hvor hun døde 1683.

15.11.1676 blev Hr. Oluf ved provstemode idømt en bøde på 16 rdl. for uskikkelighed. 14.4.1679 blev han igen indkaldt for landemodet ang. hans forargelige, onde levned med hustruen, for slagsmål og drik i kroen, for ikke at have betalt boden fra 1676, for ulydighed mod biskoppen, fordi han havde frasagt sig embedet, men betjente det og havde skrevet i herredsbogen, samt endelig for, at han uden for ægteskab havde avlet et barn med Else Laursdtr.

Hr. Oluf mødte ikke for landemodet, og sagen udsattes, hvorefter han fik at vide, at hvis han på ny undlod at møde, havde han forbrudt sit embede. Næste gang sendte han sin avlskarl Peder Jensen med et skriftligt indlæg, hvorefter sagen igen udsattes. Så mødte præsten, der vedkendte sig forseel-

---

¹ Jerslev herreds tingbog 3.2.1676.

² Hornum herreds tingbog.

³ Rektor E. Tauber's samlinger, Aalborg 1841, 2h. s. 34. Magnus Petri Curio.

⁴ Nibe tingbog 1676 bl. 18I og II, blad 5 og 8.

serne, hvorefter han 21.4.1680 fradømtes sit kald. ¹ Han fik dog kongelig tilgivelse og blev skibspræst. 1683-86 var han kapellan ved Budolfi kirke i Aalborg. 1690-1711 præst i Kornerup ved Roskilde. Han hjemmeviede i 1701 et par uden tilladelse og blev fradømt embedet, men fik tilgivelse. ²

Børn i 2. ægteskab:

1. Barbara Helene Hofmann, døbt 20.11.1684 i Aalborg (Budolfi), ~ 6.12.1707 med Jesper Olsen Lund, degn i Kornerup. ³
2. Henrik, * 1688, student Roskilde 1710, degn i Sahl i Jylland.
3. Valborg Hofmann, *12.4.1692 i Kornerup.
4. Maria Christine Hofmann, * 20.4.1694 i Kornerup.
5. Maren Hofmann, * 11.4.1695 i Kornerup.
6. Sofia Hofmann, 20.4.1697 i Kornerup.
7. Johanne Kirstine Hofmann, * 22.4.1700 i Kornerup.

Nr. 9. Mogens Gundesen Helsingborg, 1680-83.

* o. 1624. ~ sikkert gift 1. med formanden i Raus-Välluf sogns enke Marne Hansdr. Tinckel, datter af Hans Rasmussen Tinckel og Johanne Hansdr. i Landskrona, ~ 2. med Else Christiane Christiansdr. Allerum, * 1646, † 16.7.1686 i Nykøbing Mors, sikkert dtr. af præsten Christen Christensen i Allerum sogn ved Helsingborg. Børn af begge ægteskaber. ⁴

Gik i skole i Helsingborg, 22.7.1647 immatrikuleret ved Københavns Universitet, 13.4.1653 sognepræst i Välluf-Ram i Skåne. Efter at svenskerne havde erobret Skåne 1657-60 gik det ham udmærket under det nye styre. Da Danmark 1676 søgte at generobre Skåne, blev han ufrivilligt 22.6.1678 tvunget ind i kampen om Landskrona og flygtede hertil. Han betjente sine sogne herfra i et år. Efter fredsslutningen turde han ikke blive, men slap med hustru og børn over til Sjælland og blev af Frederik 3. "med nådigste Øyen anseet". Allerede før dommen faldt over Hr. Oluf, blev Hr. Mogens Gundesen 5.1.1680 kaldet til hans efterfølger. Præstegården brændte 1680 og han fik 1681 bevilget "Brandstød" dvs. hjælp til genopbygningen. ⁵ Da kaldet var så ringe, at han ikke kunne leve af det, bad han om forflyttelse og blev 1683 forflyttet til Nykøbing på Mors.

---

¹ Rigsarkivet. Viborg Stifts Landemodeprotokol 1679, Bl. 83 og 116.

² H.F. Rørdam, Fra Kornerup og Svogerslev, Kirkehist.Saml. 5. bind 1884-86.

³ A. Petersen, Sjællands Stifts Degnehistorie, s. 32. 1899.

⁴ G. Carlquist, Lund Stifts Herdaminne II, 8. 1961, s. 349-352.

⁵ C. Petrech Christensen. Hvorup Kirke i Kjær herred. H&K 1921-23, s. 345.

Nr. 10. Jacob Madsen, 1684 -1690

† 1690 i Ellidshøj. ~ Appelone Ottesdtr. ¹ Han lod 1684 tage bygnings-syn af Ellidshøj præstegård. ² Hans arvinger stævnedes 8.1.1691 Peder Nielsen i Lyngbjerggård, Svenstrup sogn, for gæld. 19.1.1691 gav arvingerne på Aalborg byting meddelelse om dødsfaldet og indkaldte kreditorerne. ³ Stævningen mod Peder Nielsen blev 10.9.1691 gentaget af enken.

Børn:

1. Jens Jacobsen. Efterfulgte faderen, men det må have været kortvarigt. ⁴

Nr. 11. Frederik Sørensen Bloch, 1691- 1716

* 24.6.1664, † 19.7., begr. 27.7.1716 i Ellidshøj kirke ⁵, søn af herredsfoged i Hindsted herred, Søren Jensen Bloch i Arden og Anne Ottesdtr. ⁶ 1685 student fra Aalborg, overtog embedet efter Jacob Madsen 21.2.1691 jf. kaldsbrevet, ~ ca. 1690 med Maren Sørensdtr. Leigh, † 10.5., begr. 18.5.1712 i Ellidshøj. ⁷ Han ansøgte 1704 kongen om at måtte bygge en bro over Svenstrup vad, hvor Aalborg-Hobrovejen krydsede Guldbækken og opkræve bropenge, hvilket bevilligedes 16.9.1704. ⁸ Efter Wiberg var han en slem slagsbroder.

Børn:

1. Anne Birgitte Frederiksdtr. Bloch, * 19.7.1691, † 26.8.1765 på Taarupgaard, ~ 8.7.1717 i Aars præstegård med Niels Jepsen Colding, præst i Aars. ⁹ En søn Didrik Andreas Colding var 1762 foged på Halkær. ¹⁰
2. Adam Levin Frederiksen Bloch, * 29.3.1693, 7.12.1761, præst i Ellidshøj-Svenstrup efter faderen. Gift 1751 med Elisabeth Medea Obenhause døbt 26.1.1720 i Jetsmark, død ca. 1778.
3. Søren Frederiksen Bloch, * 29.2.1696, † 18.9.1753 i København. Cand. 1715, kom herefter på Valkendorfs kollegium, huslærer på Lundbæk 1719 og Bygholm 1728, 1730 præst i Barrit. Deltog i den reviderede bibeloversættelse, teologisk professor efter at have skrevet afhandlingen ”Bogstaven og Aandens Tjeneste”, 1746 præst og stiftsprovst i Aalborg, 1747 sognepræst og stiftsprovst ved Vor Frue kirke, København, 1753.

---

¹ Gjedsted, Hornum-Fleskum herreds tingbog.

² Gjedsted, Hornum herreds tingbog 29.9.1684.

³ Gjedsted, Aalborg byfogeds tingbog.

⁴ Becher, Farstrup & Axelsons Dagbøger, s. 110.

⁵ Ellidshøj kirkebog, fol. 77b (opslag 79).

⁶ Jens Bloch, Stamtavle over Frederik Sørensen Blochs Descendenter. 1967.

⁷ Ellidshøj kirkebog, fol. 77b (ops 79).

⁸ Medlemsblad Lokalthistorisk Forening i Ellidshøj, Svenstrup, Godthåb, 2004.

⁹ Kr. Værnfelt. Svenstrup Kro. H&K 1955-56, s. 335.

¹⁰ brejl.dk.

¹¹ J.P. Stenholm. Budolfi Kirke. H&K 1921-23 s. 498.

Sønderholm-Frejlev sogn

Nr. 1 Henrik Skeel, 1493, 1500

Han var 15.7.1493 på Hornum herredsting medudsteder af et tingsvidne, om en lovhævd, som prior Anders Pedersen i Helligaandsklostret i Aalborg lod tage på klostrets del i Topsgaard og Lyngbjerggaards mark. 4.10.1500 medudsteder af et sognevidne af Sønderholm kirkegård, at Michel Laursen på vegne af Henrik Knudsen Gyldenstjerne stævnedes Anders Enersen for penge, han havde modtaget og var borttrømt med.¹ På sidstnævnte vidne ses hans segl, en blomst med omskriften SIGILIVM HENDRIC SKEL.

Fig. 6. Henrik Skeels segl

Nr. 2. Jens Nielsen, 1507

30.7.1507 fik præsten Jens Nielsen fra Viborg stift sognekirken i Sønderholm med annekset Frejlev i Viborg stift.²

Nr. 3. Hr. Hans, 1524, 1529

Hr. Hans i Sønderholm gav 1524 12 mark i smørskyld. Han var da gift og havde beskærmelsesbrev.³ Han nævnes i biskop Jørgen Friis i Viborgs regnskab på præsternes restancer fra marts 1529: "Her. Hans i Sønderholm xij mrc.; hand er giffit oc haffuer beskiermelss breff".⁴ Beskærmelsesbrevene var udstedt af Frederik 1. til præster, der var begyndt at hælde til den protestantiske tro og blev forskånet for afgifter til kronen.

Nr. 4. Thue Nielsen, 1568, 1579

Han var præst i Sønderholm 1568, hvor der udgik et kongebrev til alle landets superintendenter, at kirkelige handlinger skulle følge skikken fra Vor Frue kirke i København. Om Thue Nielsen vides ellers kun, at han døde 19.10.1579 og havde en datter Else, som blev gift med efterfølgeren.⁵

---

¹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 143.

² Acta pontificium Danica bind V, nr. 4124.

³ Rigsarkivet, Reg. 108A. Adsk. styk kgl. indtægtsregnsk. fra Chr. II og Fr. I.s tid, Ny pk 6 gl. 13, Læg 6 og 7. Restanceliste for afgift af kirkerne i Viborg Stift, 1524.

⁴ Heise. Til Viborg Stifts Reformationshistorie. Kirkehist.Saml. 3,2, s. 679.

⁵ Wiberg-net.dk.

Nr. 5. Jacob Jensen, 1577, 1579, 1584

Jacob Jensen, ~ med Else Thuesdtr., † 14.3.1577 i Sønderholm, dtr. af formanden. Præsten Christiern Nielsen Juel noterede da i sin dagbog ”14. Martij døde Else Thuisdtr., Hr. Jacobs hustru i Sønderholm, filia mei patrui Dn. Tuensis past. ecc. Sønderholm”.¹ Han nævnes 14.10.1577 i et tingsvidne om rebning af Sønderholm mark og fik da 12 favne.² Nævnes 5.8.1580 ifm. kongens forbud mod bogen Opus Concordia, se Anders Ged i Veggerby. Han fik 4.3.1584 fuldmagt til sammen med provsten og Jacob Sørensen i Vokslev at møde på Viborg landsting til hyldningen af prins Christian (4.) 15.6.1584.³

Nr. 6. Jens Andersen Bering, - 1608

Jens Andersen, student fra København 1579, † 1610, ældgammel.⁴ Nævnes i hyldningen 1608 som Johannes Andreæ Beringius i Sønderholm.⁵ Der nævnes ingen præst i Sønderholm ved hyldningen 1610, sikkert fordi han var død og en ny endnu ikke ansat. Formodentlig gift med Elle Jacobsdtr., se under sønnen. Hun kunne være datter af formanden.

Børn:

1. Jacob Jensen Steenberg, som efterfulgte ham som præst i Sønderholm.

Nr. 7. Jacob Jensen Steenberg, ca. 1610-46

* o. 1580. † 1646 i Sønderholm. Utvivlsomt søn af formanden, ~ 1. med Kirsten Christensdtr., * o. 1590, † o. 1622, dtr. af Christen Jensen Smed, herredsfoged i Hornum herred. ~ 2. med Maren Jacobsdtr., der levede 1660 hos sønnen Axel, præst i Tornby-Vidstrup.

Student, København 1609. Han blev sikkert præst kort efter 1610.⁶ 29.4.1612 skrev Christian 4. til fru Helvig Kaas til Restrup, enke efter Hannibal Gyldenstjerne til Restrup, i anledning af, at Jacob Jensen i Sønderholm-Frejlev kald ikke ville betale den påbudte skat med henvisning til et brev udstedt af fru Helvig Kaas. Hun fik pålæg om at meddele hr. Jacob, at han skulle betale inden 14 dage, efter at han var blevet rykket. Hvis det ikke skete, ville han blive pålagt dobbelt skat, og hun skulle fratage ham præstestolen og nægte ham indtægt af embedet, indtil der var faldet dom i sagen.⁷

---

¹ Rørdam, Uddrag af Præsten Christiern Nielsen Juels Aarbog, Kirkehist.Saml., 2,5, s. 368.

² Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 506.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 538.

⁴ Wiberg-net.dk.

⁵ Severinsen, Præsterne i Nørrejylland 1610. Kirkehist.Saml. 5,2, s. 549.

⁶ Severinsen, Præsterne i Nørrejylland 1610. Kirkehist.Saml. 5,2, s. 549.

⁷ Rigsarkivet, Viborg bispearkiv. Sønderholm-Frejlev kald.

Hr. Jacob i Sønderholm nævnes 1619 jf. biskop Hans Vandals indberetning om sognepræster i stiftet.¹ 28.11.1629 stævnedes Hr. Jacob ved Viborg landsting Jens Jepsen i Stenild, som ikke mødte. Det drejedes sig sikkert om fæsteafgift af en gård, som Hr. Jacob ejede.² 20.11.1630 blev han stævnet ved landstinget af præsten Mikkil Christensen ang. et vidne, han havde fået på Hornum herredsting. ang. stjalne heste.³ 17.2.1632 stævnedes han bødker Laurids Hørup i Aalborg for gæld for bøger.⁴

Jacob Jensens første hustru Kirsten Christensdr. var død før 13.4.1635. Dette fremgår af en sag på kongens retterting 13.4. og 2.11.1635 for mellem Helvig Kaas til Restrup og købmanden Jens Bang i Aalborg. I sagen nævnes et vidne udstedt af Christen Smed i Svenstrup, herredsfoged i Hornum herred. Herredsfogeden var død, men da han var ansvarlig for fejl i sit embede, blev hans arvinger stævnet. Disse var bl.a. hr. Jacob i Sønderholm, hans salig hustru Kirsten Christensdr. og hendes børn, Selger, Boel og Edel Jacobsdr.⁵ Kirsten Christensdr. døde ca. 1622, hvorefter Jacob Jensen blev gift med Maren Jacobsdr., søster til Niels Jacobsen, præst i Veggerby-Bisleve sogne.

Jacob Jensen, herredsprovst, stævnedes 7.3.1640 på egne og medarvingers vegne Laust Poulsen på Gaden i Nibe vedr. et pant på 100 sldl. i et hus i Nibe, som de havde arvet efter moderen Elle Jacobsdr. Tingbogen nævner først Elle Jacobsdr. som Jacob Jensens hustru, men senere, at pantet skulle indløses fra Jacob Jensen og hans mor i to halvdele Valborgsdag 1640 og 1641.⁶

Jacob Jensen havde 9.6.1640 en voksen datter Madelin hjemme i præstegården. Dette fremgår en sag, hvor præsten Henrik Jensen i Ellidshøj på Slet herreds ting tog vidne på, at han 15. januar havde været i præstegården i Sønderholm og talt med både Maren Jacobsdr. og Madelin ang. en seddel om et sakramente, som Henrik Jensen havde nægtet Søren Vognsen, hvilket var forelagt Jacob Jensen som herredsprovst.⁷

7.6.1643 nævnes han i en sag ved Viborg landsting, hvor Christen Jensen Schiønning i Snorup havde stævnet hr. Peder Jørgensen i Kirketerp for et vidne, han 2. feb. havde vidnet for herredsprovsten hr. Jacob Jensen i Sønderholm om et skriftemål ifm. en faderskabssag. Ligeledes 7.6.1643 stævnedes han hr. Christen i Ferslev for et stuebrev, som han havde fremlagt på provstemode i Viborg, efter hvilket hr. Jacobs søn Axel Jacobsen skulle have

---

¹ Rørdam, Viborg-Bispen Dr. Hans Vandal Levned. Indberetning om sognepræster i stiftet. Kirkehist.Saml. 3,5, s. 106.

² Rigsarkivet, Viborg, B24-62, Viborg landstings justitsprotokol 1629, s. 57 b.

³ Nørgaard Pedersen, Viborg landsting B 1616-64.

⁴ Gjedsted, Aalborg tingbog, 1632.02.17-041b.

⁵ Hertzum-Larsen, Jydske domme og dokumenter 1440-1700, s. 258, Kongens Retterting. Stævningsbog 13.4 og 2.11.1635, s. 18a.

⁶ Nibe tingbog 7.3.1640.

⁷ Slet herreds tingbog 9.6.1640.

gjort tjeneste i Ferslev kirke 13.7.(1642), men kun var en skoleperson. Da der ikke var taget vidne herom, dømte dommerne stuebrevet magtesløst.¹

Børn med Kirsten Christensdr.:

1. Selger Jacobsdr., levede 13.4.1635.
2. Boel Jacobsdr., levede 13.4.1635.
3. Edel Jacobsdr., levede 13.4.1635.

Børn med Maren Jacobsdr.:

4. Axel Jacobsen Steenberg, * o. 1623, † 5.4.1663, ~ 1. o. 1653 med Else Sørensdtr. Galskyt, † o. 1658, ~ 2. o. 1659 med Karen Hansdr. Høyer. Student Aalborg 1643, præst i Tornby-Vidstrup 1653.²
5. Madelin Jacobsdr. Steenberg, var 9.6.1640 voksen og hjemme i præstegården i Sønderholm.

Nr. 8. Niels Eskesen, 1646-1673

* o. 1610, † 1673 i Sønderholm, skifte 10.4.1673,³ søn af Eske Ibsen og Gertrud Nielsdr. i Gedsted, ~ o. 1647 med Berethe Nielsdr., † før 1673.

Børn:

1. Anne Nielsdr. Steenberg. * o. 1647, † 1682, ~ 24.6.dag 1666 i Sønderholm præstegård med Peder Kuri, præst i Ellidshøj-Svenstrup.
2. Niels Nielsen Steenberg, * o. 1650, † 1690, præst i Ø. Hornum, se her.
3. Sofie Nielsdr. Steenberg, † 1683 i Sønderholm, ~ med præsten Oluf Andersen Hofmann, præst i Ellidshøj-Svenstrup, se her.
4. Benedicte Nielsdr. Steenberg, * o. 1650, † 1685, ~ faderens eftermand Poul Sørensen Kjærulf, se her.
5. Helvig Nielsdr. Steenberg, var 1672, 81 hjemme i Sønderholm, ugift,⁴ † o. 1715-16, barnløs, ~ 1. o. 1682 med Søren Jørgensen, præst i Durup-Stenild, † 11.2.1710, ~ 2. 15.2.1712 i Stenild, efter kongebrev,⁵ med Søren Pedersen Guldager, † 1.3.1735 i Hobro, søn af herredsfoged i Onsild herred, Peder Sørensen i Hvorum.⁶ 1.8.1711 fik de bevilling til ægteskab, selv om de var beslægtede i 2. og 3. led. (Helvigs faster Benedicte var gift med Christen Christensen på Volstrup, og deres datter Anne var gift med Søren Pedersen Guldagers far). De oprettede som forlovede 10.2.1712 testamente. Søren Pedersen Guldager var 1710 forpagter på Nørskovgaard, og var værge for Helvig ved skiftet efter hendes første mand, 1711 ridefoged på Vår og 1712 på Kyø.⁷ Han blev o. 1716 gift med Kirsten Frederiksdtr. Han ejede 59 tdr. htk. og købte o. 1717 Vol-

¹ Nørgaard Pedersen, Viborg landsting B 1616-64.

² Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 308.

³ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86, Jyske Samlinger, 2,4, s. 413.

⁴ Konsumptions- og folkeskat 1672, 1673, 1681.

⁵ Stenild kirkebog, opslag 53.

⁶ Qvistgaard, Præstehustruer, der mangler i Wiberg, s. 139.

⁷ Jyske registre 1711-15, s. 143v, opslag 148 og 91.

strup.¹ 6 børn, lavværge bl.a. morbror Søren Frederiksen Wichard, præst i Durup. brejl.dk, skifte nr. 94. Kirsten far var Frederik Olufsen, forvalter på Mariager Kloster, senere forpagter af Trinderup. (Wiberg).

Niels Eskesen var 1645 residerende kapellan ved Viborg Sortebrødre kirke. Han havde lovet at gifte sig med formandens enke Maren Jacobsdr., men gjorde det ikke og havde i den anledning mange stridigheder med Jørgen Marsvin til Restrup, der havde kaldsretten til Sønderholm-Frejlev.²

15.1.1651 gjorde han, faderen og farbroderen opbud til adelsfolk på gods i Sønderholm, han et bol, htk. 2 tdr. 2 skp. 1 fjk. 2 alb., faderen en gård 2½ tdr. htk., og farbroderen Jens Ibsen i Viborg en gård, 4½ tdr. htk., alt udlagt efter salig fru Anne Kaas til Restrup.³ De var tydeligvis formuende.

Han medunderskrev 18.11.1660 suverænitetssakten.⁴ 29.6.1663 blev præstegården synet.⁵ Niels Eskesen var meget formuende og førte mange retssager. 6.4.1663 var der en sag på Hornum herredsting, hvor Jochim Frederik Steensen på Lolland stævnedes Jørgen Marsvin til Abildgård, tidligere Store Restrup, for 544 rdl., lånt af Niels Eskesen og hans far Eske Ibsen på et gældsbrev, som Steensen havde købt.⁶

1664 fik han tildømt Daniel Priors ejendom i Aalborg, som han havde pant i.⁷ 20.1.1664 stævnedes han på Viborg landsting Ove Rosenkrantz til Råkilde for en sum penge og fik dom for, at han kunne gøre udlæg for pengene. 18.1.1666 fik han endelig dom herpå og blev indført i Råkildegård.⁸

1666 fik Niels Eskesen kgl. bevilling på 2 rdl. af hver kirke i Vendelbo stift til hans afbrændte præstegårds opbyggelse.⁹ Branden skete Sankt Hans dag 1666, da han holdt sin datters bryllup med præsten Peder Kuri i Ellidshøj-Svenstrup. 1668 stævnedes han byfoged Peter Panck i Aalborg for dennes dom i en sag med Jørgen Porthus i Lybæk.¹⁰ Niels Parsberg til Lynderup, der ejede Store Restrup, døde i marts 1669 og hans ejendomme blev delt mellem kreditorer. Niels Eskesen fik for en sum af 123 rdl. anvisning på en del af herlighedsretten til to kirker, beregnet til 40 rdl. pr tønne htk. 29.8.1670 var sagen om branden i præstegården igen på herredstinget.¹¹

---

¹ Aage Brask, Volstrup, s. 44.

² Fibiger, Steenberg Himmerlandsslægten, s. 8.

³ Rasmussen. Viborg landstings skøde og pantebøger 1645-52, s. 193-94.

⁴ P.F. Suhm, Nye Samlinger til den Danske historie, s. 264.

⁵ Hornum herreds tingbog.

⁶ Hornum herreds tingbog.

⁷ Gjedsted, Aalborg byfoged tingbog, 4.3.1664, 25.6.1664 og 18.11.1664.

⁸ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog B 1616-64.

⁹ E. Pontoppidan, Den Danske Atlas V, s. 53.

¹⁰ Gjedsted, Aalborg byfoged tingbog, 5.6.1668, s. 10b, og 17.7. s. 12b.

¹¹ Hornum herreds tingbog.

10.4.1673 blev der holdt skifte efter Niels Eskesen.¹ Arvingerne var hæderlig og vellærde studiosum Niels Nielsen, Sophia Nielsdr. og 2 søstre. Bøt blev opgjort til en kæmpesum på 8-9.000 rdl. til deling i 5 portioner. Der var i grove træk 3 kander, 6 stobe og 8 skeer af sølv, vægt 367 lod, tilgodehavender 1.911 sldl., heraf 800 sldl. hos magister Mogens Wingaard i Aalborg, forrentet med 6%. Af ejendomme nævnes Daniel Priors gård i Aalborg, 1.200 sldl., Morten Porthus' del i en have med påstående hus 618 sldl., Af ejendom med htk. var der Råkildegård i Ellidshøj sogn, ca. 15 tdr., en gård i Andrup ca. 6 tdr., en halvgård i Fjeldsø, Rinds herred, ca. 2 tdr., hver tønne takseret for 40 rdl., i alt 958 rdl. Sønderup sognetiende 12 tdr. byg à 50 rdl. Veggerbys sognetiende htk. 18 tdr., i alt 900 rdl. I alt 7.456 rdl. ekskl. Daniel Priors gård. Gæld var 325 rdl. til folkeløn og præstegårdsbygningen.

Fig. 7. Niels Eskesens segl

I Amalie Fibiger, Steenberg, Himmerlandsslægten, antages det, at Niels Eskesen var søn af Eske Nielsen, præst i Ø. Hornum, men han var søn af Eske Ibsen og Gertrud Nielsdr. i Gedsted.² Eske Ibsens bror var sikkert Poul Ibsen, der 1651 var fæster af præstekaldets gård i Gedsted og svarede tiende af en anden gård i byen. Jørgen Lykke til Søgaard solgte 3.12.1662 til rådmand Jens Ibsen i Viborg en gård i Gedsted, som Poul Ibsen fæstede. Jens Ibsen, sikkert en bror, 1649 rådmand i Viborg, † 1671, var gift med Margrethe Ostenfeld, dtr. af borgmesteren i Viborg. Deres datter Kirsten Jensdr. † 1748, ~ 14. søndag efter Trin. 1671 i Viborg i Sortebrødre kirke med Peder Jensen, præst i Nørholm. Endelig kan en bror være Niels Ibsen i Gedsted, som nævnes i Hald lens jordebog 1614, og 1630 svarede 1 sldl. i forlovspege for arv efter sin halvsøster Birthe Madsdr., og som han nu udførte fra lenets område. I Viborg nævnes Niels Ostenfeld gift med Kirsten Christensdr. Trane med datteren Giertrud Nielsdr., som kunne være Eske Ibsens hustru. 21.11.1618 var Eske Ibsen gift med Gjertrud Nielsdr.³ Desværre er det ikke muligt at fastslå, om de nævnte Ibsener var søskende til Eske Ibsen, og hvem Eske Ibsens forældre var.

Mest sandsynligt er Eske Ibsen, søn af Jep Nielsen, * o. 1550, selvejer og fæster af to gårde i Gedsted, antagelig søn af Niels Eskesen i Torupgård

¹ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86, Jyske Samlinger, 2,4, s. 413.

² Slægtsbog for Gerda M. Elkjær, født Thomasen, født 1915.

³ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog B 1616-64.

i Farsø sogn, og Sophie Poulsdtr., der måske havde været gift med en Mads Mortensen. Det forklarer, at han fik to (? tre) sønner med navnet Niels og en datter Sophie, og ligeledes, hvorfor Eske Ibsen senest 1630 havde overtaget fæstet på de to gårde, som Jep Nielsen havde været fæster af.

I 1617 fik Eske Ibsen fæste på en gård og et gadehus i Fjelsø, som Anders Nielsen var fraflyttet. 1618 sagsøgte Eske Ibsen på Viborg Landsting Mikkil Sørensen i Hvilsom, fordi denne ikke havde holdt sit løfte om at blive i tjeneste hos Eske Ibsens hustru Gjertrud Nielsdtr. endnu 1 år.

Af Hald Lens jordebog 1625 fremgår det, at Eske Ibsen da havde overtaget fæstet på den ene af de to gårde, som Jep Nielsen i 1614 havde været fæster af, medens Jep Nielsen selv stod for den anden gård.

I 1630 havde Eske Ibsen imidlertid også overtaget fæstet på denne, og af hver gård svarede han i landgilde $\frac{1}{2}$ ørt rug, to lam, 4 skilling leding, fem hestes gæsteri, et svin og seks kander honning. Foruden at være fæster var Eske Ibsen endvidere selvejergårdmand og sandemand i Rinds herred.

1642 stævnedes han Jens Madsen til landstinget, da denne havde kaldt ham en løgner jf. et vidne om tre øksne på Rinds herredsting 30.11.1635.¹

Han tog 12.7.1647 på sin husbond, lensmanden på Halds vegne, tingsvidne på Gislum herredsting ang. øde gods og 1652 tre gange på Rinds herredsting tingsvidner om ødegårde, og restanter for brokorn.

I et skatteregnskab over renteindtægter fra 1653 er Eske Ibsen opført med 20 rdl. i renteindtægt. Han nævnes sidste gang 12.3.1656, da han som delefoged for Rinds herred fik tingsvidne ang. kongens ødegårde i herredet.

Børn:

- 1 Niels Eskesen, * o. 1610, præst i Sønderholm.
2. Benedicte Eskesdtr., * o. 1615, † o. 1686 på Volstrup, ~ 1. Christen Christensen på Volstrup, Rørbæk sogn, * o. 1595, † o. 1654, ~ 2. Laurids Ovesen, † o. 1677. Hun købte 26.11.1663 Volstrup af Axel Urne. 4 børn i 1. ægteskab, bl.a. 1) Ane Christensdtr. ~ Peder Sørensen Guldager i Hvorum, herredsfoged i Onsild herred. Sønnen Søren Pedersen Guldager var gift med Helvig Nielsdtr. Steenberg, datter af Niels Eskesen i Sønderholm, Benedicte's bror. 2) Niels Christensen Oustrup, ~ Dorthe Jensdtr. Blicher, datter af præsten Jens Nielsen Horsens i Bælum, efterkommere bl.a. digteren Sten Stensen Blicher. 2 børn i andet ægteskab.²
3. Niels Eskesen, * o. 1625, ~ med Inger Christensdtr. Schiønning, dtr. af herredsfoged Christen Schiønning i Aars herred. Ladefoged på Store Restrup, 1648 og 1649, 1650 forrige foged boendes hos præsten i Sønderholm, broderen. 1654 og 1660 igen foged på Restrup, men 1665 ejede han

---

¹ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog B 1616-64.

² Aage Brask, Volstrup, En gl. himmerlandsk Gaard og dens Beboere. 1950.

Kastrupgård, Testrup sogn, Rinds herred. 30.1.1675 stævnedes han på vegne af søsteren Benedictes mand på Volstrup 14 personer for gæld.¹

4. Sofie Eskesdr., * o. 1630, † medio juli 1687 i Klotrup, ~ Christen Lauridsen i Busted i Veggerby sogn. 17.7.1682 blev Sofie, da enke, stævnet ved Hornum herredsting ang. en gård i Fjelsø, sikkert arvet, pantsat for 86 sld. til Peder Sørensen Guldager i Sønder Onsild. Værge var brodersønnen Niels Nielsen Stenberg. ”Den 22.7.1687 blev Sofie Eskes Datter da boende i Klotrup begravet i Fieldsøe kirke. Ao. ætat 57. Hun var fød i Giedsted, Eske Ibsens Dtr. ibid; hun havde først boet Aastrup i Roum sogn, og siden i Budsted”.² Sønnen Eske Christensen stævnedes 24.10.1687 til Rinds herredsting forskellige, der ikke ville være værge for hans umyndige søskende, 1 bror og 4 søstre, og ikke var mødt i stervboet. Af børnene kendes desuden Gjertrud, Karen, Maren og Stefan.
5. Appellone Eskesdr., * 1631, ~ 31.8.1662 Poul Christensen Ullitz, præst i Ullits-Fovlum, Gislum h., † 7.12.1676. To børn født hhv. 1667 og 1669.
6. Niels Eskesen i Gedsted, gift med Dorthe Jensdr., datter af præsten Jens Jensen Sjørsløv i Nørholm. I det Brochenhuus'ske skattemandtal fra december 1660 står han sammen med moderen, 3 børn og 3 tjenestefolk. Niels Eskesen i Gedsted, delefoged på Hald Slot, fik 11.3.1661 tingsvidne ang. ødegårde og bol i herredet, og hvem, der skyldte brobyg. I matriklen 1664 står Niels Eskesen som fæster af to gårde. Den ene havde htk. 5 tdr. 2 fjk. 2 1/5 alb., årlig landgilde 7 ørtug rug, 2 lam, 8 sk. leding, 10 hestes gæsteri, 2 svin, 11 kander honning og 1 td. 1 skp. 1 fjk. 1 alb. til "Kalø-yding". Den anden var en halvgård på 2 tdr. 5 1/2 skp. 4/5 alb. htk., afgift 1/2 ørtug rug, 1/2 ørtug byg, 1 gås, 2 høns, 2 sk. leding, 3 1/2 hestes gæsteri samt 2 1/2 kande honning og 6 sk. til Kalø-yding. Niels Eskesen kaldes sandemand i matriklen. 25.10.1664 solgte Frederik 3. bl.a. 2 gårde i Gedsted, som var fæstet til Niels Eskesen. Desuden fæstede Niels Eskesen en stor gård i Gedsted, htk. 10-6-3-2, hvor han sikkert boede. Gården ejedes senere af proprietær Hans Knudsen, og i mandtal til folkefamilie og konsumtionsskat 1681 står Niels Eskesen med en voksen datter, en tjenestekarl og en tjenestepige.

Jens Sørensen Buus mødte 15.2.1678 på Nørholm birketing for hr. Peder Jensen, præst i Nørholm og fik arveafkald fra Niels Eskesen i Gedsted på vegne af dennes hustru Dorthe Jensdr. for arv efter Peder Jensen og Dorthe Jensdr.s salige forældre, forrige præst i Nørholm Jens Jensen og hustru Anna Kjeldsdr.³

Kort efter 1681 fraflyttede Niels Eskesen den store gård i Gedsted, og opgav antageligt også fæstet på de øvrige gårde. Jf. mark- og mo-

---

¹ Gislum herreds tingbog.

² Becher, Farstrup & Axelsons Dagbøger, s. 100.

³ Nørholm tingbog.

delbogen 1681-83 boede han i et hus i Gedsted, og i matriklen 1688 ses han her. Huset ejedes af proprietær Hans Knudsen. Niels Eskesen, defoged på Hald, identisk med Niels Ladefoged fra Gedsted, var 1667 og 1669 fadder for præsten i Ullits' børn (søsterens børn), førstnævnte år sammen med hustruen Dorthe Jensdtr. De havde to sønner, sikkert opkaldte, Niels, og Eske * 1666, †1707, ugift. Ved Eskes død oplyser Vesterbølle kirkebog: "var barnefødt i Gedsted, havde længe været i Ullits Præstegaard [hos fasteren, præstekonen Appelone Eskesdatter], men var nu kommet til Glerup til sin svoger Peder Nielsen Sykbek. "

7. Jacob Eskesen, af Sjælland. Ved køp- og kvægskatten 1687 ejede han en gård i Fjeldsø, og her boede Sofie Eskesdatter, Jacobs søster, med en datter Maren. Her døde Sofie sikkert.

Nr. 9. Poul Sørensen Kjærulf, 1673-1720

Døbt i Nørholm 3.11.1650, † juni 1720 i Sønderholm, 73 år gl., begr. 28.6.1720 i Sønderholm kirke i en egekiste.¹ Søn af Søren Bertelsen Kjærulf i Nørholm og Maren Jensdatter (Klitgaard),² ~ 1. o. 1674 i Holmens kirke³ med Sophie Benedicte Nielsdtr. Steenberg, † o. 1685. Datter af formanden Niels Eskesen og Berithe Nielsdtr., ~ 2. 12.10.1686 i Trinitatis kirke i København med Kirstine Knudsdtr. Bodum, måske datter af Claus Christensen Morsing, præst i Boddum-Ydby-Hurup, død 1652.

1667 student fra Aalborg, kandidat 1670 med laud. 7.5.1673 blev han, der da var hører ved Latinskolen i Aalborg, ordineret til sognepræst i Sønderholm og Frejlev, og 1689 blev han provst i Hornum herred.

Gav 1676 12 rdl. 3 ort i krigsstyr.⁴ Han nævnes i konsumptions- og folkeskatten 1696: Præstegården, 1 hustru Christine, 1 dtr. Dorethe, 1 pige og 2 tjenestedrenge. I konsumptions- og folkeskat 1697 nævnes i præstegården hustru Christina. Han var provst ved sin død.⁵ Han var matematiker, og 18.7.1695 havde han besøg af biskop Jens Bircherod fra Aalborg, der med interesse beså hans matematiske instrumenter og fik forevist nogle af Kjærulf skrevne danske teologiske traktater. 1681 bortskødede han en gård i Frejlev.⁶

---

¹ Sønderholm kirkebog & Skifte 20.7.1720 i Hornum hd. gejstlige Skifteprotokol 1716-78, fol.75, (E. Brejl nr. 4).

² C. Klitgaard, Kjærulfske Studier Aalborg 1914-18), 88ff. & 94ff.

³ Oplyst af Hans Gjedsted.

⁴ Aalborghus amtsregnskab, Krigsstyr.

⁵ H&K 1943-44, s. 233.

⁶ Rigsarkivet. Viborg landstings skøde- og pantebog nr. 20, 1681-82, s. 17.

Børn 1. ægteskab: ¹

1. Søren Poulsen Kjærulf, * 24.8.1675 i Sønderholm, † 23.2.1742. ~ 11.12.1711 i Køge med Margrethe Sophie Schou, hans næstsøskende barn. Sognepræst i Kjøng, Hammer herred, Sjælland. (4 sønner).
2. Niels Poulsen Kjærulf, * o. 1677, † 13.1.1724 i Hjørring. Tolder i Hjørring, 1708 herredsskriver i Børglum-Jerslev herred. ~ Hippolyte Jacobsdr. Holm, † efter 1740. (1 D., 1 S. levede).
3. Birgitte Marie Poulsdr. Kjærulf, † før 26.4.1719 ² (1 S., 1 D.) ~ Hans Mikkelsen Harbo, † 1731, præst i Durup-Stenild. ³ Han ~ 1. ca. 1700 m. Maren Lauridsdr. Kras (1678-1702) ⁴ af Nibe præstegård, og ~ 3. m. Inger Marie Henriksdr. (Dt. af Wiberg Nr. 991,05.).
4. Sofie Poulsdr. Kjærulf, * o. 1682, begr. 19.2.1775 i Gudhjem, 10.6. trolovet og 20.8.1704 i Durup præstegård gift med Jens Mortensen (Gedsted) på Endelave, * o. 1667, † 1743-52. Søn af sognepræst i Nautrup-Sæby-Vile Morten Jensen Gedsted og Sidsel Gregersdatter Hvid. ⁵ (3D.)
5. Maren Poulsdr. Kjærulf, ugift, levede 1720 i København, 1737 i Nibe.
6. Dorte Friis Poulsdr. Kjærulf, levede 1720 i Hjørring, da ugift.
7. Bertel Poulsen Kjærulf, * nov. 1685 i Sønderholm, † 25.12.1748, begr. 3.1.1749 i Kollerup, 63 år, 1 md. ⁶ Degn i Kollerup-Skræm sg. ~ 1. 3.12.1720 i Kollerup ⁷ med enken Anne Lauridsdr. af Aalborg * ca. 1671, † 30.12.1733 i Kollerup, 62 år, (uden børn) ~ 2. 8.4.1734 i Kollerup med Anne Laursdr. af Vester Hjermitselev, Hvetbo herred. * ca. 1711, begr. 9.5.1763 i Arendal, 52 år. (1 S., 2 D.)
8. Dorte Nansen Poulsdr. Kjærulf, var 1693 og 1696 (konsumptions- og folkeskatten) hjemme, ~ før 1720 med ridefoged Knud Nørgaard på Nørgaard i Salling. (1720 i Bysted i Nautrup sogn).

Børn i 2. ægteskab:

9. Jacob Poulsen Kjærulf, * 10.8.1688 i Sønderholm, † 5.1.1730 i Skallerup-Vennebjerg, præst dér, ~ med Gyde Kjeldsdr. Mule, * o. 1695, † 1764. (Hendes 1. af 3 ægteskaber). Datter af sognepræst i Sundby-Hvorup Kjeld Nielsen og Ane Christensdr. Mule.

---

¹ Skifte efter faderen 20.7.1720 i Hornum herreds gejstl. skifteprotokol 1716-78, fol. 75 (C 15B-1, E. Brejl nr. 4).

² Skifte 26.4.1719.

³ Skifte 23.5.1731 i Gislum herreds gejstlige. skifteprotokol.

⁴ Skifte 27.3.1708 - ikke bevaret.

⁵ Wiberg Nr. 807,08 & Flemming Aagaard Winther Danske Præstehustruer.

⁶ Kollerup kirkebog. Opslag 135.

⁷ Kollerup kirkebog Opslag 149.

Sønderup-Suldrup

Nr. 1. Jens Pedersen, 1476, 1477

Jens Pedersen, sognepræst i Sønderup, medbeseglede 11.7.1476 et pantebrev fra Stapen Christensen af Linderumgård, sognepræst i Ugilt, til velbyrdige Jon Viffertsen på 2 gårde i Vrejlev sogn. ¹ Han var 1477 på Hellum herredsting medudsteder af et tingsvidne. ²

Nr. 2. Peder Lauridsen, 1505, 1508

Sognepræst Peder Poulsen i Bislev tog 1505 lovhævd på Sønderup kirkes gård i Sønderup, som hr. Peder Lauridsen iboede. Lovhævden blev gentaget 2.7.1508. Han medbeseglede 26.9.1507 et mageskiftebrev mellem Karin Jensdr. (Vognsen til Boller, Tårs s.), Mogens Joensens (Viffert) enke og fru Elne Jensdr., enke efter Mads Joensen (Viffert) til Torstedlund. ³

Nr. 3. Palle Nielsen, efter 1508, før 1520

Død før 13.2.1520, ellers vides der intet om ham. ⁴

Nr. 4. Johan Wulf, 1520

Johan Wulf fra Bremen stift fik 13.2.1520 sognekirken i Sønderup, der var ledigt efter Palle Nielsens død. Se ovenstående. Kannik Johan Wulf i Ribe havde 1528 opladt kongen al den "Pene og Fald", (søgsmål) som han havde med biskop Jørgen Friis i Viborg for den trætte, som var imellem dem, hvilket beløb sig til 5.000 mark lybsk. Jørgen Friis måtte lide den tort, at paven 31.3.1530 bandlyste ham denne sag. 5.11.1530 skrev kongen til Jørgen Friis ang. Johannes Wulfs besættelsen af et ledigt præbende. ⁵

Nr. 5. Hr. Peder, 1533

Biskop Jørgen Friis i Viborg lod 8.9.1533 på Hornum herredsting tage lovhævd på stiftets ejendom i herredet, og her nævnes præstegården i Sønderup, som Hr. Peder påbor. ⁶

Nr. 6. Hr. Truid, 1545

Hr. Truid betalte 1545 6 mark i præstegæsteri til Hald len. ⁷

---

¹ Rigsarkivet, Pergamentssamlingen, Torstedlund, nr. 11. Afskrift i Rep. II.

² Gjerding, Hellum Herreds Beskrivelse og Historie, s. 138.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 168, 173, 174.

⁴ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 211.

⁵ Færch, Halds diplomatarium, s. 179.

⁶ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 246.

⁷ Færch, Hald lens regnskab 1545-46, bind 3, s. 1143.

Nr. 7. Christen Jensen, 1556, 1580

Han vidnede 8.6.1556 i en sag mellem Kirsten Lykke til Nørlund og Jon Madsen Viffert til Torstedlund om en grøft. Hans brev om skyld af Las Bruns gård i Ravnkilde blev fremlagt på landstinget 17.7.1574. Heraf fremgår, at i et sognevidne af 11.7.1555 kaldes Christen Jensen præst i Sønderup og han havde en kapellan Christen Christensen.¹ 3.6.1558 (fredag efter pinesdag) udstedte Christen Christensen, præst i Aarestrup, sammen med Christen Jensen, præst i Sønderup, et vidne om fru Mette Madsdr. til Hørbylunds sygdom i hendes sag med Vogn Pedersen.² Han nævnes 1568, da der udgik kongebrev til landets superintendenter, at kirkelige handlinger skulle følge skikken fra Vor Frue kirke i København.³ Han fik 17.11.1577 forlening på kronens part af korntienden af Sønderup sogn.⁴ Nævnes 5.8.1580 ifm. kongens forbud mod bogen Opus Concordia, se Anders Ged i Veggerby.

Nr. 8. Peder Mouridsen Ravn, 1581, 1584, 1597

* 1550, † 28.9.1597 i Sønderup, ~ Hedvig Sørensdtr.
12. august 1581 stævnedes Dorte Clausdr. (Dyre) til Rebstrup gårdmænd i Sønderup sogn for tingsvidner, de har udstedt i sag mellem Peder Mouritsen Ravn og sognefolket. Herredsprovst Anders Ged i Kirketerp havde indkaldt sognefolket i kirken og spurgt, om Peder Mouritsen skulle være deres præst, hvilket de svarer nej til. Sagen henvises til lensmand, bisp og kapitel, da det er en gejstlig sag. Dorte Clausdr. stævnedes 21.10.1581 Christen Jacobsen i Sønderup, Troels Madsen, Christen Jensen sst. mfl. for deres og hr. Peder Ravns vidne, at de aldrig havde hørt, at fru Dorte skulle have klaget på hr. Peders tjeneste. Sagen blev opsat en måned. Samme dag stævnedes Dorte Clausdr. Jens Jensen i Sønderup mfl. for deres og hr. Peder Ravns vidne, at de har kaldet ham til sognepræst, med sognefolkets samtykke. Fru Dorte mente, at vidnet var løgnagtigt.⁵ Han gav 4.3.1584 fuldmagt til provsten og to af herredets præster til at møde på Viborg landsting til hyldningen af prins Christian (4.) 15.6.1584.⁶ Han betalte 1597-98 4 mk. i præstegæsteri.⁷

Fig. 8. Peder Mouridsen Ravns segl

¹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 409, 417.

² Rigsarkivet, Rigens dombog 1559-66, s. 20.

³ Heise, Præsterne i Viborg Stift 1568, Kirkehist.Saml. 3,5, s. 512.

⁴ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 508.

⁵ Viborg landstings dombog 1581, s. 182a, 217a, 265b, 271b, 284a.

⁶ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 538.

⁷ Aalborghus lens stiftsbordebog 1597-98.

I Sønderup kirkes våbenhus er opstillet en gravsten over sognepræsterne Peder Mouritsen, og efterfølgeren Peder Hansen samt begge hustruer Hedvig Sørensdtr. med denne inskription:

IHS

HIC QVIESCVNT CORPORA
DOCTOR VIROR D . PETRI
MAVRITIIGER . PASTORIS
ECCL : SOND ET SVLD QVI
ANNO 1597 DIE Z8 SEPT
ÆTAT : AN 47 OFFICE : 16
IN DNO OBDORMIIT :
AC D PETRI JOHAN : B.
MINISTRI DEI IN IISDEM
ECCL : QVI NATVS ANNOS
OBII T AN : CHRISTI
MINISTRII
QVIBVS ADIVNCTVM EST
CORPUS CONIVGIS EOR
HEDVIGÆ SEVER QVÆ
HINC AN : IN COE
LESTEM ARCEM MIGRAVIT
RESVSCITET EA CHRISTVS
DIE GLORIOSO
AD ÆTERNAM
GLORIAM

Nr. 9. Peder Hansen Butzer, 1597, 1619

Søn af magister Hans Pedersen Buceer (Budtz, Buserus), 1580 lector theologiae ("læsemester") i Viborg og Johanne Olufsdtr. Schytte,¹ ~ 1. med formandens enke Hedvig Sørensdtr. ~ 2. med Ellen Lauritsdtr. Buch. Han underskrev 28.6.1612 et brev ang. et brev, som hans mor Johanne Olufsdtr. i Viborg havde givet Maren Tysk i en sag om hjemmel til en sølvkande.²

Han var 19.7.1617 medunderskriver af et brev om Sindet Christensdtr. Væverkone, der beskyldtes for trolddomskunster.³ Hr. Peder i Sønderup nævnes 1619 i biskop Hans Vandals indberetning om sognepræster i stiftet. Han var da "gansche ælendig och husarm" og hans kapellan, Hr. Anders,

---

¹ Chr. Heilskov, Bælum Sogn gennem Syv Sekler, H&K 1933-35 s. 172.

² Nørgaard Pedersen, Viborg Landstings dombog A 1608-61.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 740.

var nylig død.¹ Hustruen Ellen Lauridsdr. Buch anklagede 11.9.1619 en række personer i Sønderup for trolddom.² Hun nævnes 1625 i Aalborghus lensregnskab, oldengældspenge. Han havde en datter Karen, se nedenfor.

Nr. 9. Niels Pedersen Rødding, 1631

Lensmanden på Aalborghus Slot stævnedes 9.1.1632 Karen Pedersdr., der havde udlagt Niels Pedersen i Sønderup som far til hendes barn. Borgmestre og råd i Aalborg stævnedes 2.12.1631 Mads Svensk i samme sag, fordi han havde ladet den gamle præstedatter Karen Pedersdr. rejse.³

Nr. 10. Mikkel Jensen, 1632, 1657

† 10.5.1673 i Sønderup præstegård hos efterfølgeren.⁴ Søn af Jens N. N. og Maren Christensdr. Moderen blev 26.2.1635 indtaget i Aalborg Hospital efter kongelig ordre.⁵ ”Viet i Aalborg Budolfi 16. sept. 1632 Michel Jensen Sognepræst i Sønderup og Sidsel Svendsdr., som tjente velbyrdige Høg”.⁶ Han klagede 1636 over stor armod og sit kalds ringhed. Lensmand Gunde Lange på Aalborghus fik 15.5.1636 ordre om at undersøge sagen.⁷ Han underskrev 20.11.1657 præsteindberetningen for Sønderup-Suldrup sogn.⁸ Præstegården i Sønderup blev 29.6.1663 synt.⁹

Nr. 11. Peder Nielsen Byrsted, 1669, 1679

† 1679, skifte 24.9.1679¹⁰, ~ Margrethe Pedersdr. Stub, † efter 1687, dtr. af præsten Peder Jørgensen Stub, Veggerby sogn, og hustru Karen Pedersdr. Hun ~ 2. med eftermanden Søren Nielsen Hofmann.

Peder Nielsen Byrsted var søn af Niels Pedersen, som 1679 var i Romdrup hos sin svoger Jens Christensen jf. skiftet, og N.N. Lauridsdr., hvis broder var Christen Lauridsen i Busted, ~ med Sofie Eskesdr., dtr. af Eske Ibsen i Gedsted. Dette fremgår af en sag, hvor efterfølgeren Søren Nielsen Hofmann 6.3.1682 på Hornum herredsting stævnedes Sofie Eskesdr., Christen Lauridsens enke, med lavværge, som var Niels Nielsen Steenberg, præst i Ø. Hornum, søn af hendes bror, præsten i Sønderholm Niels Eskesen. Sagen

---

¹ Viborg-Bispen Dr. Hans Vandals Levned. Indberetning om sognepræster i stiftet. Kirkehist.Saml. 3,5, s. 106.

² Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 788.

³ Gjedsted, Aalborg tingbog.

⁴ Saml. til Jysk Hist. og Top, 2. r. bd. 4, s. 415.

⁵ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 981.

⁶ Aalborg Budolfi kirkebog, side 34, opslag 31.

⁷ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 988.

⁸ Langdal, Rigsarkivet. Viborg Bispearkiv, Hornum provsti. C 2 – 201.

⁹ Gjedsted, Hornum herreds tingbog.

¹⁰ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86, Jyske Samlinger, 2,4, s. 405.

drejer sig om gæld til Søren Nielsen Hofmanns forgænger, Peder Nielsen, hvis morbror var Christen Lauridsen i Busted, Veggerby sogn.

Ved Konsumtions- og folkeskatten 1. januar 1673 nævnes i præstegården i Suldrup præstens søster Sidzel Nielsdr. og præstens hustru Margrete Pedersdr. Den tidligere præst Hr. Michel Jensen, boende der også.

Nr. 12. Søren Nielsen Hofmann, 1680, 1686

* 24.6.1641 i Rind i Middelsom herred, † januar 1685, skifte 12.2.1685, ~ Margrethe Pedersdr. Stub, efter 1687.¹ Hun var første gang gift med formanden, se her. Af en påtegning på skiftet efter Søren Nielsen Hofmann fremgår, at hun 1687 boede i Buderup præstegård. Søren Nielsen Hofmanns segl og underskrift findes på Matrikelekstrakt 1680, Suldrup sogn.²

Nr. 13. Jacob Hansen Aarøe 1686-1719

† 15.6.1719 Sønderup, ~ Kirsten Nielsdr. Pallisbjerg, apoteker Daniel Friedenreich i Viborgs steddatter,³ † kort før 11.4.1720 i Sønderup, 54 år, begravet i egekiste.⁴ Han underskrev 1692 kopskatten. Skifte efter ham 15.7.1719, skifte efter hende 12.4.1720, dagen efter at hun var blevet begravet. Det nåedes ikke at blive lavet skifte efter ham, men ved skiftet efter hende nævnes som arvinger Janus Friedenreich til Palstrup på egne og søsterbørns vegne, Niels Fog og Christoffer Nislou af Hvidbjerggård, som var hans medarvinger, Lars Hansen af Nibe på sin egen og sin salige broder Otte Hansens børns vegne samt fuldmagt fra hans søsters mand Jens Sørensen i Roskilde. Morten Nielsen af Stistrup mødte på sin hustru Johanne Marie Aarøs vegne.⁵

---

¹ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86, Jyske Samlinger, 2,4, s. 405.

² Rigsarkivet, Matrikelekstrakt, Aalborghus amt, Hornum h., Suldrup s., s. 451.

³ Becher, Farstrup & Axelsons Dagbøger, s. 98.

⁴ Rigsarkivet, Reviderede regnskaber, Beregning over påbud på Egekister 1720.

⁵ Rigsarkivet, Hornum herreds provsti indtil 1812, Skifteprotokol 1716-78, s. 50.

Veggerby-Bislev

Nr. 1. Hr. Laurencii, 1397

Hr. Laurencii, præst i Bislev medbeseglede 23.6.1397 et dokument vedrørende Peder Andersen Munk i Hedegaard, Bislev sogn. ¹

Nr. 2. Peder Poulsen, 1478, 1508

Peder Poulsen, præst Veggerby medbeseglede 1.5.1477 et skøde, som Axel Jebsen Thott til Støvringgaard gav Jon Viffertsen til Torstedlund på Kragelund øde mark i Aars herred. ² Han nævnes som præst og bispens official i Hornum herred 7.12.1478 og 27.9.1479. Ligeså 4.10.1479. ³ Her ses hans segl med omskriften s' petri psuli presbeteri, Bogstavet p. ⁴ Han, præst og official, var 23.12.1493 medudsteder af et tingsvidne af Hornum herred om Mads Jonsen (Viffert) til Torstedlunds lovhævd på Torsted og Aarestrup byer, samt Braulstrup i Sønderup sogn. Peder Poulsen, bispens official, indgik 1495 forlig med Peder Brockenhuus om en ejendom i Aastrup mark. Hr. Peder Poulsen i Veggerby medbeseglede 29.11.1496, at Malthe Munk af Rodsted gav sin gård i Bradsted i Veggerby sogn til Helligåndshuset i Aalborg. Sognepræst Peder Poulsen i Bislev medbeseglede 8.12.1502, at Stig Vestenie gav et bol i Bislev til Sct. Annas alter i Bislev kirke. Peder Poulsen i Bislev tog 1505 lovhævd på Sønderup kirkes gård i Sønderup, som hr. Peder Lauridsen iboede. Lovhævden blev gentaget 2.7.1508. 1506 tog han lovhævd på en gård i Vokslev og en eng i Simested i Vokslev sogn. ⁵

Nr. 3 Hans Hans Christensen, 1518, 1560

Wiberg nævner ham 1518, men † 1560. Hans Christensen, sognepræst til Veggerby var 11.7.1555 medunderskriver af en vidisse om en anordning af 8.6.1552 om kirkegårde, kirkeværger og kirkeregnskaber i Viborg stift. ⁶ I et tingsvidne af Hornum herredsting 13.8.1571 henvises til Hr. Hans, som havde boet i Kirketerp. ⁷ Wiberg nævner Hr. Svend i Bislev 1518, han var formodentlig kapellan. ⁸ Hr. Svend i Bislev betalte 1545 2 mark i præstegæsteri til Hald len. ⁹

---

¹ Rep. 1, nr. 4123.

² Rigsarkivet, Viborg, Torstedlund godsarkiv, nr. 12. Rep II, 4022.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 100, 103 og 104.

⁴ Henry Petersen, Danske gejstlige Sigiller fra Middelalderen. 1880. G. 707.

⁵ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 142, 146, 153, 164, 170, 174.

⁶ Rørdam, Danmarks Kirkelove bind 3, s. 554.

⁷ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 486.

⁸ Wiberg-net.dk.

⁹ Færch, Hald lens regnskab 1545, bind 3, s. 1143.

Nr. 4. Anders Sørensen Ged, 1560, 1610

* o. 1530, sikkert i Veggergård, Skivum sogn, Aars herred, † 1613 i Kirketerp, Veggerby sogn, søn af Søren Pedersen Ged, herredsfoged i Aars herred, og Anne Justdr., datter af Just Mortensen og fru Inger Jepsdr. (Benderup) i Suldrup, ¹ ~ 1. N.N. Vognsdr. Benderup, dtr. af lavadelsmanden Vogn Poulsen Benderup, der nævnes i Støttrup 1524 og Kirsten Jensdr. til Skovsbo. ~ 2. Anne Mortensdr., † før 24.8.1637 i Kirketerp.

Anders Sørensen Ged var præst i Veggerby og provst i Hornum herred 1568, hvor der udgik et kongebrev til landets superintendenter, at kirkelige handlinger skulle følge skikken fra Vor Frue kirke i København. ²

Han tog 1571 vidne om skellet mellem Kirketerp og Hyllested. ³ Han var herredsprovst 10.5.1572 jf. en sag ved kongens retterting, hvor han stævnedes Poul Vognsen (Benderup) i Støttrup, at han skulle udlægge en søsterdel i afgangne Kirsten Jensdr. til Skovbyes gods, som Anders Geds hustru N.N. Vognsdr. Benderup har arvet efter moderen Kirsten Jensdr., men som Anders Ged ikke kunne beholde, da det var adelsgoods. ⁴

Det er sikkert i samme sag, at han 23.6.1572 stævnedes Poul Vognsen.

5.8.1580 samlede han herredets præster hos sig i anledning af kongens brev mod bogen Opus Concordia. Provst Anders Ged i Veggerby, Jacob Jensen, præst i Sønderholm, og Jacob Sørensen i Vokslev fik 4.3.1584 fuldmagt til på vegne af herredets præster vegne at deltage i hyldningen 15.6.1584 på Viborg landsting. ⁵ 23.10.1591 fik han brev over en mand i Aarhus. ⁶

1591 stævnedes hans bror Peder Ged i Hjedebæk på hans vegne på landstinget Vogn Jensen i Veggergård og Christian Schønning i Giver for et register, som de hævdede, at deres far Søren Ged, som døde i Veggergård, havde ladet opskrive efter deres mor Anne Justdr. Peder Ged fremlagde sit og Kristen Gedde i Veggergårds brev, hvori de bekendte, at de 30.10.1590 var nærværende, da Peder Kjærulf i Mosbæk, Niels Jensen i Rævhale og deres medbrødre, vurderingsmænd skulle vurdere boet efter Søren Ged. ⁷

Han betalte 1597-98 8 mk. i præstegæsteri, dobbelt så meget som de andre præster. ⁸ Han stævnedes 24.9.1608 på Viborg landsting Jens Sørensen i Nibe og beskyldte ham for at have stjålet sønnen Gunde Geds hat, da denne 13.6.1608 blev overfaldet i Nibe og døde kort efter. ⁹ Anders Ged var præst

¹ Færch, Fru Inger i Suldrup, Pers.hist.Tidsskr. 2003:2.

² Heise, Præsterne i Viborg Stift 1568, Kirkehist.Saml. 3,5, s. 512.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 486.

⁴ Rigens forfølgningsbog 1570-76, f. 56.

⁵ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 538.

⁶ Rigens forfølgningsbog 1586-92, f. 220 jf. Fussing, Bidrag til dansk præstehistorie 1514-1657. Kirkehist.Saml. 6,2, s. 226.

⁷ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog 1591, s. 189.

⁸ Aalborghus lens stiftsjordebog 1597-98.

⁹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 688.

endnu 1610. ¹ I Veggerby kirke har der været et epitafium over ham. Søren Ged, Just Ged og Michel Jensen bevilligede 24.8.1637 på Hornum herredsting, at sagen om arv efter Anne Mortensdr. og flere af Anders Geds børnebørn blev udsat til første ting efter Michelsdag. Sagen verserede, men fremgår ikke af tingbogen. Den var på tinget igen 16.10.1637. Her fandtes Poul Mortensen, Dorthe Nielsdr. og flere af Anne Mortensdr.s arvinger ikke korrekt stævnet, hvorfor herredsfogeden ikke ville udstede en dom. Videre forløb kendes ikke. Anders Geds segl på brevet 5.8.1580 viser bogstaverne AG og i skjoldet fugl Fønix stående på jordkloden.

Børn i 1. ægteskab med N.N. Vognsdr. (Benderup):

1. Mourids Andersen Ged, var 29.2. og 29.8.1608 i Byrsted. ²
2. N.N. Andersen Ged, † 1587. Kancelliets Brevbøger, 1584-88, s. 642.

Børn i 2. ægteskab med Anna Mortensdr.:

3. Maren Andersdr. Ged, ~ Mikkel Jensen i Annexgården Bislev, ejer af Bislev Overgaard. Deres søn Christen Michelsen, † 1703 på Hvanstrup uddrev den adelige Christen Munk af Hvanstrup i Farsø sogn. ³
4. Søren Andersen Ged i Djørup, † 8.5.1637-3.8.1640, ~ Kirsten Jespersdr., † efter 3.8 1640.
5. Just Andersen Ged i Djørup. Han havde to sønner Bertel og Just.
6. Kirsten Andersdr. Ged, ~ Mourids Andersen i Nibe. 4 børn, Peder, Vogn, Anna og Erik.
7. Gunde Andersen Ged, † kort efter 13.6.1608 i Nibe efter et overfald her. ⁴
8. Anne Andersdr. Ged, gift 1617 med faderens efterfølger.

Fig. 9. Anders Geds segl

Nr. 5. Niels Jacobsen, 1613-1630

† 1630, ~ 1. 1617 med Anne Andersdr. Ged, datter af formanden, ~ 2. Karen Pedersdr. Han var 1610 kapellan hos Anders Ged. ⁵ Niels Jacobsen havde 1.3.1617 en sag ved landstinget om en pige, som ulovligt havde forladt sin tjeneste hos hans hustru Anne Andersdr. ⁶ Han nævnes 17.1.1635 i

¹ Severinsen, Præsterne i Nørrejylland 1610. Kirkehist.Saml. 5,2, s. 549.

² Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 684.

³ Gjedsted, En bonde blev herremand på Hvanstrup. H&K 1998, s. 29.

⁴ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 688-699.

⁵ Severinsen, Præsterne i Nørrejylland 1610, Kirkehist.Saml. 5,2, s. 549.

⁶ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog B 1616-64.

en sag på Viborg landsting om bonden Niels Nielsens trolddom, men sagen refererer til tidligere forhold, for da var Niels Jacobsen død.¹

Niels Jacobsen havde to hold børn, hvilket fremgår af Hornum herreds tingbog 21.2.1642. Da blev der i Nibe holdt skifte efter sønnen Jacob Nielsen på foranledning af præsten Jacob Jensen i Sønderholm, der var gift med Niels Jacobsens søster. Arven var 49 rdl. som blev delt i 11 søsterlodder. Niels Jacobsens efterfølger var gift med enken Karen Pedersdr. og var værge for hendes børn. Dorte fik sin andel udbetalt til sin fornødenhed, mens Gunder og Boels andel forblev hos Michel Jensen i Bislev, som var gift med deres mors søster Maren Andersdr. Ged.

Børn med Anne Andersdr. Ged:

1. Dorte Nielsdr., var 21.2.1642 ugift.
2. Gunder Nielsdr., var 21.2.1642 ugift.
3. Boel Nielsdr., var 21.2.1642 ugift men fik sin arvepart udbetalt. Hun boede 3.7.1647 ugift i Kirketerp. Hun havde arvet 27 sldl., som stod hos Hans Nielsen i Nibe. Anders Michelsen i Bislev, søn af hendes mosters mand Michel Jensen i Bislev Annexgård havde forstrakt hende med penge, som han afkrævede Hans Nielsen, der ikke kunne betale.²

Børn med Karen Pedersdr.:

4. Jacob Nielsen, † før 21.2.1642.
5. Svend Nielsen, † efter 21.2.1642.
6. Jens Nielsen, † 21.2.1642.
7. Iver Nielsen, † efter 21.2.1642.
8. Ajner Nielsen, † efter 21.2.1642.

Nr. 6. Peder Jørgensen Stub, 1632, 1661

* o. 1608, † efter 27.7.1666 i Kirketerp, Veggerby sogn, ~ med Karen Pedersdr., formandens enke. Der udgik 12.12.1632 missiv til Otte Skeel og bispen i Viborg om Bislev-Veggerby kald. Fru Ingeborg Parsberg, enke efter Iver Juul til Villestrup, havde på sin søn Ove Juuls vegne sammen med sognemændene villet kalde Peder Jørgensen Stub, medens bønderne havde kaldet en anden. De skulle undersøge sagen. Hvis kaldsbrevet var ulovligt, skulle de indsætte Peder Jørgensen, hvis han var dygtig.³ Han stævnedes 20.2.1637 Oluf Jensen Degn i Veggerby, vedr. løgn.⁴ 7.6.1643 blev han stævnet til Viborg landsting af Christen Schiønning i Snorup ifm. sit vidne, i dennes faderskabssag.⁵ 26.11.1661 lod han på herredstinget læse et brev af

---

¹ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog B 1616-64.

² Nibe birks tingbog 3.7.1647.

³ Kancelliets Brevbøger 1630-32, s. 934.

⁴ Hornum herreds tingbog.

⁵ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog B 1616-64.

1552, som havde været nedgravet under svenskekrigen. ¹ 29.6.1663 blev præstegården i Kirketerp synet. ²

Børn:

1. N.N. Pedersen Stub, † 11.1.1658 i Aalborg og blev hjemført. ³
2. Peder Pedersen Stub. Se eftermanden
3. Margrethe Pedersdr. Stub. Hun var 1673 hjemme i Kirketerp.

Nr. 7. Peder Pedersen Stub, 1669

* 1638, † juni 1688, ⁴ søn af formanden, ~ 16. Trinitatis 1673 i Aalborg med Maren Hybertsdr. Snitlach, * o.1652, begravet i Bislev 29.1.1747, 75 år, dtr. af Hybert Snitlach, rådmand i Aalborg og Maren Jørgensdr.

Student Aalborg 1660. 23.6.1669 fik faderen Peder Jørgensen Stub tilladelse til at lade ham være hans kapellan og efterfølge ham. ⁵ Han var 1673 hjemme i præstegården. I konsumptions- og folkekat, Veggerby sogn, 1683, nævnes han med hustruen Maren Hybertz og tre døtre. ⁶ I konsumptions- og folkeskat 1684 nævnes han med hustru samt børnene Hans, Hybert og Peder.

Børn:

1. Hans Pedersen Stub.
2. Hybert Pedersen Stub.
3. Peder Pedersen Stub.
4. Cathrine Pedersdr. Stub, gift med faderens eftermand.
5. Margrethe Pedersdr. Stub.
6. N.N. Pedersdr. Stub.

Nr. 8. Søren Hansen Ørting, 1687, 1700

Søren Hansen Ørting, * 1651 i Ørting, † 1700 i Kirketerp, ⁷ søn af præsten i Ørting-Falling Hans Rasmussen Schiolde og Anna Sørensdtr. Glud, ~ 20.8.1689 med Cathrine Pedersdr. Stub, dtr. af formanden, hun ~ 2. med efterfølgeren. Student Horsens 1676, udnævnt. 10.9.1687. Han stævnedes 27.4.1693 Thomas Jensen i Bradsted for skældsord. ⁸ Ved påsketid brændte "adelshuset", vel stuehuset på præstegården. ⁹

---

¹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 375.

² Hornum herreds tingbog.

³ Nygaards sedler. Aalborg Budolfi kirkebog s. 349.

⁴ Becher, Farstrup & Axelsons Dagbøger, s. 102.

⁵ Nygaards Sedler.

⁶ Aalborghus amt, ekstraskatter.

⁷ Becher, Farstrup & Axelsons Dagbøger, s. 157.

⁸ Hornum-Fleskum herreds tingbog.

⁹ Becher, Farstrup & Axelsons Dagbøger, s. 102.

Børn: jf. skiftet efter sønnen Søren:¹

1. Søren Sørensen Ørting, residerende kapellan i Skive-Resen, † 13.12.1732.
2. Hans Sørensen Ørting, personel kapellan til Aalborg Budolfi kirke, † før 13.12.1732.
3. Peder Sørensen Ørting på Holmen i København.
4. Rasmus Sørensen Ørting, præst i Engbjerg og Harboør.
5. Ida Ørting, ~ Isak Olufsen Holm, underofficer i Norge.

---

¹ Brejl, Skifter på nettet, Gejstlige skifte Viborg amt, Hindborg hrd. nr. 15

Vokslev-Nibe

Kirken blev bygget o. år 1100-1200, men de første præster kendes ikke. En af de første var måske hr. Nicolaus eller Niels, og det er måske hans gravsten, der ligger på kirkegården nordvest for tårnet. En anden var måske hr. Magnus, og det er sikkert hans gravsten, der står i våbenhuset.¹

Nr. 1. Ritgert Henriksen, 1380, 1426

Ritgert Henriksen kendes gennem en række breve fra 1380 til 1426. Hans segl på nogle af brevene er gengivet i Danske Gejstlige segl, G700, der viser bogstavet M, dvs. jomfru Maria og herover en krone. Han var en betydningsfuld mand, der boede i præstegården Dalsgaard i Vokslev.

Fig. 10. Ritgert Henriksens segl

26.3.1380 var Ritgert Henriksen, Thyge Torbernsen (Munk) og Iver Nielsen af Truelstorp i Blære sogn vidne, da Niels Jensen (Panter) til Klæstruplund bevidnede, at have givet Peder Andersen kaldet Munk i Hedegaard (Bislev sogn.) pant i gods i Djørup. Han og biskop Jacob i Viborg var vidne 5.4.1385, da Niels Jensen (Panter) til Klæstruplund vedstod, at han havde pantsat Klæstruplund for 30 mark sølv til Munk af Hedegaard. 23.9.1391 vidnede han om gods i Gislum herred.

8.12.1392 gav Anders Glob til Brøndumgård Peder Andersen Munk til Hedegård pant i gods i Øster Ørbæk, Næsborg, Oudrup og Tolstrup for 14 mark sølv. Brevet medbesegledes af bl.a. abbed Peder Andersen i Vitskøl og Ritgert Henriksen. 9.11.1394 vedkendte Anders Glob til Brøndumgård sig en gæld på 30 mark lybske til Peder Andersen Munk, høvedsmand på borgen Hedegård. Medbeseglet af bl.a. Ritgert Henriksen. 5.6.1426 bevidnede bl.a. biskop Lave i Viborg og Ritgert Henriksen, at de i Vor Frue kirke i Aalborg så Erik Eriksen, høvedsmand på Aalborghus, og hustru Maren Hartvigsdtr.s brev af 23.4.1426 på 300 mark til Sct. Anna alter i Vor Frue kirke i Aalborg.

Nr. 2. Hr. Lokke, 1436, 1456.

Hr. Lokke af Woxløff, bevidnede 16.4.1436, at Peder Nielsen Rød gav Aalborg Helligåndskloster en jord i Aalborg.² Han kendes fra en indførsel mellem 1431 og 1456 i medlemsprotokollen i Guds Legemes Lav i Aalborg:

---

¹ Færch, Vokslev Sogns Historie.

² Repertoriet, række I, nr. 6816.

Hre Lokke som funde(re)t oc styffte s(anc)ti Josts capelle i Nibe. ¹ I nutidigt sprog: Hr. Lokke som grundlagde og stiftede Sct. Josts kapel i Nibe.

Nr. 3. Laurids Valtersen, 1460

Laurids Valtersen og hans bror Jens Valtersen, kannik i Århus, blev 25.4.1456 af kongen, efter forbøn af rigsråd Otto Nielsen, forlenet med en kronens jord i Aalborg ved vestre port og en gård mellem byens planker mod at svare årligt 12 sk. til ”vor foged og embedsmand” på Aalborghus.

Han var præst i Vokslev 27.5.1460, da væbner Anders Jebsen af Sørslev gav Aalborg Helligåndskloster en gård i Gelstrup. 24.6.1477 skødede hr. Laurits Valtersen af Nibe og ”perpetuus vicarius y Aars” (Aarhus) en øde mølle kaldet Svendsbromølle, til hr. Axel Lagesen. Møllen var givet ”Sanct Siluestri og Tome altere” af Axel Lagesens oldefader Niels Jensen for sjælemesser. 27.9.1479 tog Jon Viffertsen (Viffert) vidne om Torstedbromølle, hvilket bevidnedes af Laurids Valtersen.

21.6.1481 fæstede Laurids Valtersen en kirkens grund i Nibe til adelsmanden hr. Axel Lagesen på livstid. Laurids Valtersen, ”forstander ved Sct. Jost” (i Nibe) blev optaget i Guds Legemes Lav i Aalborg.

Nr. 4. Jens Madsen Brun, 1484.

Han var en mægtig mand med embeder både i Danmark og ved pavehoffet. 1457 og 1467 var han prior i Antvorskov Kloster ved Slagelse. 1465 og 1468 rigsråd, og 1474 og 1478 lensmand på Hindsgavl slot. 1474 og 1478 kongens kapellan af Hindsgavl. Han er måske den Jens Brun, der i 1471 blev prior i Dueholm kloster. 13.4.1474 gav paven Christian 2.s kapellan, ærkepræsten i Collignola i Verona stift, Jens Madsen (Brun) fra Hindsgavl, tilladelse til ikke at residere sit embede. 20.1.1475 gav paven præsten Jens Madsen (Brun) fra Odense kanonikat og præbende i København. 20.11.1478 reserverede paven ”motu proprio” kanonikat og præbende i Viborg for præsten Jens Madsen (Brun) fra Odense stift.

3.12.1478 fik Jens Madsen, forhen kapellan hos pavens søster Franchetta de Rovere, ”motu proprio” kanonikat og præbende i Viborg. 2.3.1479 tilstod paven præsten Jens Matthiesen fra Odense Stift en årlig pension på 24 kammerdukater af kanonikat og præbende samt vikariat i Hamburg og sognekirken i Nigenkerken og pålagde biskopperne i Orvieto, Odense og Roskilde at påse, at pensionen betaltes i København, og bandlyse dem, der ikke betalte. 26.5.1483 udstedte ”Jes Brun, Præst, min nådige Herres Embedsmand på København” kvitteringer for varer til Københavns Slot.

Jens Brun nævnes som kirkeherre i Nibe én gang, nemlig i en rettertingsdom 16.5.1484, hvor kong Hans dømte, at engen Bosdal, som Malte Nielsen til Pandums forældrene havde givet til Nibe kirke for messer,

---

¹ C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraer fra Middelalderen, s. 652.

men som han havde taget tilbage, da messerne ikke blev holdt, atter skulle gives til kirkeherre Jens Brun i Nibe. 4.11.1485 fik klerken Jens Brun fra Viborg, kong Hans' kapellan, provstiet i Viborg og kanonikat og præbende i Roskilde, men 7. nov. blev dette embede givet til Markvard Poskje.

22.12.1485 fik kong Hans' sekretær, provst Jens Brun i Viborg dispensation til med provstiet at forene et andet dermed ellers uforeneligt embede. 7.1.1486 var Jens Brun død, for da fik kong Hans' kapellan, klerken Johannes Richardi i Köln stift, kanonikat og præbende i Viborg, der var ledigt efter Jens Brun. Papirerne må have krydset hinanden, for 10.2.1486 fik Jens Brun provisionsbrevet på provstiet i Viborg.¹

Nr. 5. Palle Pallesen, 1491.

11.9.1491 bevidnede Palle Pallesen, præst i Nibe m.fl. på Skt. Jost kirkegård i Nibe, at Oluf Skriver fik et sognevidne, at Clement Bugge kom til Nibe 4. dag efter påske og var der indtil Skt. Hans dag, tog vare på Mourids Nielsens (Gyldenstjernes) fiskeri og salteri og ikke var borte fra byen.

Nr. 6. Peder Dideriksen, 1513.

Han er sikkert den væbner, der nævnes 1474 i et skøde på gods i Djørup. Peder Didriksen, præst og slotsfoged, fik 4.5.1487 100 mark af kongen til Københavns Slots behov.² Han var 1489 kgl. kapellan: "Jeg Peder Diderichsen Præst og Kong Hanssis Kapellan paa Københaffn kendes at have annammet paa vor naadige Herres Vegne af hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Erich Ottssen Ridder 1 Læst Tørsild, 16 Stykker Bly, smaa og store, 7 Jærnhuer, 6 "kreffthe" og 2 Stykker medelbusk, for hvilket Gods jeg ham paa vor naadige Herres Vegne lader kvit for alt Krav. Signetum. Datum in castro Haffniensi 2. fer. ante Olai".³

1496 var han kannik i Roskilde og solgte da en gård i Grydsted og to bol i Nibe til biskop Niels Glob i Viborg. Han nævnes som præst i Nibe før 1513.⁴ Han har formodentlig som forgængeren Jens Brun aldrig været i Vokslev eller Nibe, men ladet embedet udføre af en hjælpepræst, en kapellan.

Nr. 7. Petrus Theodocus, Peder Thøgersen, 1513.

I 1513 var embedet ledigt efter Petrus Theodocus, Peder Thøgersen, se efterfølgeren, men ellers vides der intet om ham.

Nr. 8. Jacob Krumpen, 1514.

25.7.1513 overdrog Christian 2. patronatsretten over Vokslev kirke og

---

¹ Christensen, Len og magt 1439-1481, s. 286.

² Christensen, Len og magt 1439-1481, s. 299.

³ Repertoriet, række II, nr. 6561.

⁴ Acta pontificium Danica, bind VI, nr. 4497.

Nibe Kapel til biskop Erik Kaas i Viborg mod kaldsretten til Bartum præbende i Viborg domkirke, men brevet er overstreget i registranten. 1515 gav Christian 2. sin sekretær Jacob Krumpen, ærkedegn i Viborg, brev på Vokslev og Nibe, som var ledigt efter Hr. Petrus Theodocus. Jacob Krumpen har åbenbart forenet Vokslev med kapellet i Nibe uden pavelig dispensation, idet en pavelig kendelse erklærede hans embede i Viborg for ledigt og gav det til Niels Friis. ¹ 20.4.1514 fik provst Jacob Krumpen i Thyholm ny provision på embede og sognekirken i Vokslev samt Nibe Kapel forenet dermed for sin levetid mod årlig pension til den tidligere provst Jens Sørensen. 15.12.1514 fik klerken Jakob Krumpen fra Aarhus Stift! en pavelig bekræftelse på Vokslev kirke, der var ledig efter Peder Thøgersens død.

Nr. 9. Niels Pedersen, 1518, 1545

22.2.1518 udstedte kongen som kirkeejer "Protectorium til Hr. Niels Pethersen for ham og hans kirke Voxleff med dens Annex capella Sti. Jodici in Nibe". Kongen gav 10.12.1518 Niels Pedersen, klerk fra Ribe stift, brev på Vokslev kirke og Nibe Kapel. Han var kapellan hos Christian 2., men overlevede kongens fald og fik flere gunstbevisninger af Frederik 1.

Niels Pedersen fik 1520 til opgave at opkræve landehjælpen i Blæsborg og Lundenæs len. ² 1520 nævnes Niels Pedersøn, Curatus i Nibe. ³ 22.2.1522 blev der igen udstedt kongeligt protektorium for ham og hans kirker, som han skulle have fri for al biskoppelig tyngde undtagen kathedratikum og visitatspenge. 1524 nævnes Hr. Niels i Nibe i Register over smørskyld i Viborg Stift. 22.11.1524 udstedte Frederik 1. et nyt beskærmelsesbrev: Hr. Niels skulle nu kun yde kathedratikum af kronens kirker Vokslev og Nibe, men yde underhold med mad og øl til de, der saltede kongens sild om foråret.

Frederik 1. stadfæstede 16.6.1528 en lovhævd over Vokslev kirke og Nibe Kapels ejendomme, som "oss elskelige her Niels Pedersen, sognepræst tiil Woxløff" havde været hos kongen med. Heraf fremgår, at Mads Sørensen nu fæstede kirkens gård Dalsgård i Vokslev. I lovhævden nævnes, at Jens Bagge beboede den ene af præsteembedets gårde i Nibe. Han var sikkert kapellan ved Sct. Jost. 27.1.1494 nævnes en Jens Bagge, kannik i Viborg, provst i Mors og Hanherred, og det er sikkert ham.

16.6.1528 er der i Frederik 1.s registrant et brev, der for livstid fritog Niels Pedersen for salteren, men det er udstreget. Dette hænger måske sammen med, at han var ved at bytte kald. Samtidigt fik han stadfæstelse på andre breve. Af disse ses, at han havde byttet kald med mester Christiern Hvid i Værum i Ribe stift, men havde byttet tilbage, og kongen stadfæstede

---

¹ Severinsen. Viborg Domkirke, s. 311.

² Heise. Kirkelige Forhold i Viborg Stift, navnlig i Salling, paa Reformationstiden. Kirkehist.Saml. 2,5, s. 731.

³ Erik Pontoppidan. Danske Atlas, 1769, bind V, s. 10.

det nye bytte. Trods aftalen om mageskiftet kom det til en ny en strid mellem de to præster, men det kom til et forlig, som kongen stadfæstede 8.7.1529. Efter forliget skulle Christiern Hvid have ekspektance på Vokslev og Nibe kald, dvs. forret til kaldene, hvis Niels Pedersen døde først.

1530 blev hr. Niels stævnet af Christen Pedersen i Svenstrup ang. adkomst til tre huse i Nibe, men denne kunne ikke dokumentere sin adkomst. Niels Pedersen blev 1532 stævnet af rigshofmester Mogens Gøye for gods, han havde taget fra Vokslev kirke og Sct. Josts Kapel og lagt til sin præstegård og blev "nederfældiget in contumacium" dvs. dømt pga. udeblivelse. Samme år stævnedes han af kansleren for gæld. Hr. Niels skulle møde inden 3 uger hos kongen, kansleren eller hans visse bud.

Under Grevens Fejde blev Niels Pedersen af mester Christiern Hvid beskyldt for at holde med Skipper Clement og lagt i jern, men klarede frisag og beholdt sin stilling under Christian 3. Christiern Hvids anklager mod Niels Pedersen skal sikkert også ses i det lys, at han med ekspertancebrevet på Vokslev og Nibe havde interesse i at få ham ryddet af vejen, men der var ikke hold i anklagerne. I en forordning fra onsdag efter letare 1535 om halsløsningen, som herrederne havde "optinget" med Peder Ebbesen og Axel Juel efter Clementsfejden, hedder det, at Claus Iversen skulle opkræve for 14 herreder i Vendsyssel, herunder Hornum herred!, og at afgiften skulle sendes til Aalborg og overgives til hr. Niels, kirkeherre i Nibe, som skulle passe på pengene, indtil Peder Ebbesen (Galt) og Axel Juel kom tilstede.

Hr. Niels, sognepræst i Nibe, stævnedes 1535 feria 6. post letare Terkel Andersen i Dalgaard for 6 års skyld han "sad igen med, dags gerning, skovsvin og andet, at møde i Randers nu på torsdag". 1545 blev han stævnet af Anne Michelsdr., borger i Viborg, sikkert for gæld. 1545 stævnedes Peder Ebbesen (Galt) hr. Niels for nogle løfter, forat have borget for ham og hjulpet ham ud af stok og jern, men ikke havde holdt ham skadesløs, at møde i Viborg onsdag efter Jomfru Marias renselse. Stok og jern refererer til, at Niels Pedersen blev fængslet under Clementsfejden. De øvrige ting hang måske sammen med arvesager efter rigsråd Niels Klemmensens, der også havde opkrævet landehjælp, hvori både Peder Ebbesen og Niels Pedersen var involverede. Samtidigt stævnedes Niels Klemmensens enke Niels Pedersen.

Nr. 10. Jens Nielsen, 1555, 1562

Jens Nielsen var muligt søn af formanden. En vidisse af en anordning af 8.6.1552 om kirkegårde, kirkeværger og kirkeregnskaber i Viborg stift udstedt i Juelstrup præstegård, Sct. Kjeldsdag 1555, blev underskrevet af bl.a. sognepræst Jens Nielsen i Vokslev. Han kendes i øvrigt kun gennem et vidne, hvor Jens Bertelsen og Lars Michelsen i Gelstrup pinseaften 1562 vidnede om sognepræsten i Vokslev sogn, hr. Jens Nielsen i Nibe, hans fri ildebrand (brændsel) i Harrild hede.

Nr. 11. Anders Bruun, 1568

Han var præst i Vokslev 1568,¹ ellers vides intet om ham.

Nr. 12. Jacob Sørensen, 1571, 1584

Han kom hurtigt i strid med beboerne i Nibe, der 1571 klagede til kongen, at hr. Jacob flyttede til Dalsgaard, da han havde boet 2 år i Nibe. Kongen befalede biskop Peder Thøgersen i Viborg at undersøge sagen. Hr. Jacob blev sidst i 1571 dømt til at tage bopæl i Nibe. Han ville nødig flytte og søgte kongen om at forblive i Dalsgaard. 26.1.1572 udgik der kgl. brev til biskoppen, at præsten kunne blive boende indtil 1. maj og udtære sit foder der, nu da vinteren var for hånden.

Hr. Jakob ville måske helst bo i Dalsgaard, fordi sildefiskeriet var i en stilstand, så indtægten af Nibe sogn var ringe. Han var ikke tilfreds med ordningen. 20.5.1572 fik han udvirket et kgl.brev, at han fremtidig måtte bo på Dalsgaard, ”som han nu bor paa, og som er den rette Præstegaard til Voxlev sogn”, dog skulle han være forpligtet til at gøre indbyggerne i Nibe, der var anneks til Vokslev, tilbørlig tjeneste som sognepræst.

Nibingerne var ikke tilfredse. 25.7.1572 befalede kongen biskoppen i Viborg at indsætte en duelig kapellan, som Nibingerne selv skulle aflønne indtil sagen var afgjort ved rettertinget, samt svare sognepræsten fuld rente af byen. 20. maj 1573 fik Hr. Jacob medhold og blev boende på Dalsgaard.²

1579 tog Jacob Sørensen initiativ til en byvedtægt for Nibe. Nævnes 5.8.1580 ifm. kongens forbud mod bogen Opus Concordia, se Anders Ged i Veggerby. Han fik 4.3.1584 fuldmagt til at møde på Viborg landsting til hyldningen af prins Christian (4.) 15.6.1584.³

Nr. 13. Søren Nielsen Juel, 1592, 1601

† sikkert før 16.3.1604, se efterfølgeren, men før 5.10.1608, søn af Niels Sørensen Juel, kannik og rektor i Viborg og Anna Kjeldsdr. Juel, dtr. af Viborgbispens Kjeld Juel, ~ 18.7.1596 i Viborg⁴ med Kirstine Andersdr. Mariager, dtr. af Anders Mariager, præst ved Nikolaj kirke i København og Karen Clausdr.⁵ Hun ~ 2. med efterfølgeren.

Søren Nielsen Juel var 1588-92 rektor ved latinskolen i Aalborg, og derefter sognepræst i Vokslev-Nibe. Han betalte 1597-98 4 mk. i præstegæsteri.⁶ 5.10.1608 søgte magister Thøger Hvas, sognepræst i Viborg, på afdøde sognepræst Hr. Sørenns børns vegne sammen med Manderup Parsberg, Niels Clemendsen, borger i Viborg, og børnenes bedstemor Anna

¹ Heise, Præsterne i Viborg Stift 1568, Kirkehist.Saml. 3,5, s. 514.

² Nibe tingbog 31.7.1652.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 538.

⁴ Wiberg-net.dk.

⁵ Th. Thaulow, Lilje-Juulene, s. 326.

⁶ Aalborghus lens stiftsfordebog 1597-98.

Kjeldsdr. om nedsættelse af afgift af en øde selvejerbondegård, som de ejede i fællesskab i Gundestrup i Aars herred. Kongen udstedte et missive herom.

Børn:¹

1. Klaus Sørensen.
2. Niels Sørensen.

Nr. 14. Rasmus Madsen, 1604, 1610

Han var præst i Nibe 16.3.1604: ”Willads Laursen for Retten bekendte at have ombudet Eske Skolemester og Mads Thybo, at de vilde love for ham til Mester Thøger, af ham han skulle bekomme seddel fra hr. Rasmus i Nibe, at han havde trolovet ham og hans hustru”.² † før 23.6.1610, hvor efterfølgeren tog vidne om Nibe præstegård, ~ med formandens enke Kirstine Andersdr. Mariager. I Aalborghus lens regnskaber nævnes Hr. Rasmus i Dalsgaard i Stiftsbogen 1614, og efter jordebogen 1618 skulle han betale 3 mark kirke- og præstegæsteri af Nibe-Vokslev sogne, bøgerne er ikke blevet rettet.

Børn:³

1. Madelene Rasmusdr.
2. Søren Rasmussen.

Nr. 15. Laurids Michelsen Resen, 1608-41

† mellem 10.5. og 28.6.1641, ~ med forgængerens enke Kirstine Andersdr. Mariager, † 1624, skifte 16.12.1624 (Nibe tingbog 9.9.1633), ~ 2. med Maren Christensdr. Resen, † 1648. Hun gift med efterfølgeren.

Han var præst allerede i 1608 jf. kongehyldingen 1610, der også inkluderer en præstelite fra 1608.

23.6.1610 tog han på Nibe birketing vidne om grunden til Nibe præstegård. Han nævnes 1617 som provst i Hornum herred i en sag om hekseforfølgelse ved Viborg landsting.⁴ Hr. Laurids i Nibe nævnes 1619 jf. Hans Vandals indberetning om sognepræster i stiftet.

23.3.1633 meddelte Laurids Michelsen med vidner på Nibe birketing: 1626 helligtrekonger søndag, da der blev holdt fæstensøl for datteren Kirsten Lauridsdr. og Christen Christensen Simonsen, Viborg, lånte han Chr. Simonsen 180 cur. dl. = 225 sld. Dagen efter fik datteren en sølvkande, der vejede 4 ½ lod, en sølvstob, der vejede 12 lod, og 4 daler in specia, og da brylluppet var overstået, og hun rejste til Viborg, fik hun 7 ½ sld. 22.8.1627 gav han Kirsten 20 sld., og hans tjenestefolk var vidner herpå.

Laurids Michelsen fik 30.8.1633 arveafkald af sin svigersøn Anders

---

¹ Nibe tingbog 7.9.1633.

² Gjedsted, Aalborg bytings tingbog.

³ Nibe tingbog 7.9.1633.

⁴ Rasmussen, Viborg landstings dombøger 1616-1618, 21.6.1617 fol 168 b, 194 og 1618 fol 130.

Justsen i Harrild for arv til dennes hustru, Margrethe Lauridsdr. efter hendes mor Kirsten Andersdr., samt arveafkald efter hendes mormor, Karen Clausdr. ¹ 7.9.1633 tog Laurids Michelsen på Nibe birketing et vidne om skiftet efter Kirsten Andersdr., † 1624. ² Her nævnes de to hold børn af forgængerne, som Niels Krabbe til Torstedlund havde været værge for.

Han bevidnede 10.5.1641 i en sag med lensmand Gunde Lange, Aalborghus, at Dalsgaard i Vokslev var hans rette bopæl. Han døde kort efter og 28.6.1641 synede Søren Madsen, ridefoged på Aalborg slot og 6 synsmænd præstegården i Vokslev hos præsteenken Maren Christensdr. og hans 7 børn, samt Nibe præstegård. ³ 6.6.1642 stævnedes Jens Madsen i Binderup Anders Jensen i Binderup for 6 rdl., som han havde betalt til arvingerne efter nyligt afdøde Laurids Michelsen. ⁴

Børn af 1. ægteskab: ⁵

1. Anne Lauridsdr. Resen, ~ med Michel Christensen Viborg, sognepræst til Gislum, † 12. april 1634, han ~ 1. Anne Pedersdr., * i Lovns præstegård. Hun ~ o. 1648 med Johan Ertmand, * 1626, købmand i Nibe.
2. Kirsten Lauridsdr. Resen, ~ 6.1.1626 med Christen Christensen Simonsen i Viborg.
3. Mikkel Lauridsen Resen, død ung.
4. Karen Lauridsdr. Resen, ~ Christen Rasmussen i Nibe.
5. Mette Lauridsdr. Resen, ~ Anders Justsen i Harrild.

Børn af 2. ægteskab:

6. Poul Lauridsen Resen, boede 1648 Nibe.
7. Peder Lauridsen Resen, gav 26.10.1650 stedfaderen arveafkald.
8. Helvig Lauridsdr. Resen, opholdt sig 1662 på Sønderkov.
9. Hans Lauridsen Resen, opholdt sig 1662 på Sønderkov. Kapellan hos stedfaderen. † 1671. Gift med Susanne Hofmann.
10. Kirsten Lauridsdr. Resen, † ugift 1648 i Nibe hos stedfaderen.

Nr. 16. Niels Pedersen Aalborg, 1641-1675

* o. 1620, † 1675 i Nibe, ~ 1. Maren Christensdr. Resen, forgængerens enke, † 1648. ⁶ ~ 2. Maren Pedersdr. Gelstrup, † o. 1667, dtr. af herredsskriver Peder Nielsen Gelstrup. ~ 3. o. 1674 med Inger Rasmusdr. Horsens, som efter hans død blev gift med præsten Ejler Jensen Munk i Bjerregrav.

Vistnok student fra Aalborg Latinskole 1635. ⁷ Præst i Nibe 1641, herredsprovst 1648. Han stævnedes 1642 Jens Nielsen i Nibe til Viborg

---

¹ Nibe tingbog 23.3.1633, og 30.3.1633.

² Nibe tingbog, 7.9.1633.

³ Hornum herreds tingbog.

⁴ Hornum herreds tingbog.

⁵ Klitgaard, Nibe Bys Historie indtil 1728. s. 187-.

⁶ Nielsen&Skovfo, Nibe kirke, Dens bygning, udsmykning og mennesker, s. 74.

⁷ Wiberg-net.dk.

landsting i anledning af et vidne af 16.4.1642 af Nibe birketing om nogle slemme ord, som hans hustru skulle have sagt. ¹ 24.4.1649 blev han af Niels Sørensen i Skørping på vegne af lensmanden på Aalborghus stævnet for at være beruset ved Chr. A. Banners begravelse. ² 31.7.1652 lod Niels Pedersen Aalborg tinglæse Nibingernes byvedtægt fra 1579. Han fik 15.12.1674 en bøde på 100 rdl. for ikke at kræve kopulationsseddel af Peder Nielsen Færch og Maren Jensdtr. ved deres vielse i Nibe. ³

Nr. 17. Laurits Nielsen Kras, 1675-1700

* o. 1635, † mellem 10.6. og 4.9.1700, ⁴ søn af Niels Laursen Kras i Moldbjerg og Dorthe Andersdtr., antagelig ~ 1. Johanne Jakobsdtr., ~ 2. 1676 Magdalene Olufsdtr., † 1708 i Nibe efter lang svagelighed, i høj alder. Hendes slægt var i Norge, skifte 26.5.1708. ⁵

Han var student fra Aalborg 1656, 1671 “a concellari contitutus rictor scolae Wardensis” ⁶ dvs. konstitueret rektor ved Varde Latinskole, fik 18.12.1669 brev på at være kapellan og siden præst til Vokslev og Nibe, ⁷ ordineret 1672, præst i Nibe 1675, var huspræst 1676, hvor vides ikke.

1674 trængte Laurids Kras, der da var kapellan, sammen med præsten i Ellidshøj-Svenstrup, Oluf Andersen Hofmann, sikkert berusede, ind til præsten, der sammen med sin sin hustru Inger Rasmusdtr. Horsens var gået i seng. De blev forulempet og anlagde sag mod Laurids Kras, som 1.12.1676 afgav en undskyldning til præstekonen, der da var blevet enke. ⁸

Laurids Nielsen Kras boede i Nibe. 12.3.1675 var han, hr. Oluf og Gudi Christensen, degn i Ellidshøj, på Nørholm birketing anklaget for slagsmål, musik, og leg med umyndige piger. 1676 var han suspenderet jf. Wiberg, sikkert en udløber af sagen. 1678 havde han en kapellan Niels Mortensen Tange. Han spillede 1680 en tvetydig rolle i en hekseproces og blev idømt en bøde. ⁹ I Skattemandtal 1682 nævnes han med Malene Olufsdtr. og 5 børn. ¹⁰ 1685 indsatte kirkeejeren, friherreinde Sofie Amalie Lindenov en kapellan mod Laurids Kras' vilje, men denne kom sikkert ikke i funktion. I Matriklen 1688 nævnes i Nibe præstegården, htk. 1-4-3-0 og i Vokslev sogn Dalsgaard med htk. 6-5-2-0 i Vokslev by og 1-7-3-0 i Harrild. Dalsgaard havde fæsteren Anders Nielsen. Ved siden af gårdene havde præsten tiendeindtægt

---

¹ Nørgaard Pedersen, Viborg landstings dombog, B 1616-64.

² Helligum herreds tingbog, 24.4.1649.

³ Klitgaard, Nibe Bys Historie, s. 93

⁴ Rigsarkivet, Nygaards sedler.

⁵ Klitgaard, Nibe Bys Historie, s. 221, 224, 336.

⁶ Rigsarkivet, Ribe Stifts edsbog jf. Nygaards sedler.

⁷ Rigsarkivet, Jyske Registre. 14. 730, nr. 216 jf. Nygaards sedler.

⁸ Klitgaard, Af Ellehøj-Svenstrup Præstehistorie. H&K 1944, s. 220.

⁹ Harry Christensen. Ni tværsnit af Nibes historie, s. 87.

¹⁰ RA, Amtsregnskaber, Aalborghus, Skattemandtal til kopskat 1682, fol 396.

af Nibe og Vokslev sogn. Præstegården lå vest for Nibe kirkegård på en 3-4.000 m² stor grund. En længe i syd på 21 fag, én i vest på 14 (ildhus og fæhus) og en i øst på 17 fag (stald og lade).¹ I 1689 købte Laurids Kras fiskestader i Limfjorden.² 12.3.1692 advarede han på birketinget beboerne i Nibe om ikke at tage fremmede folk inden døre til ophold, som ikke søgte kirken og Herrens bord, og krævede at de skulle angive sådanne personer. Han var en stejl, excentrisk, men velsitueret mand, der havde flere ejendomme i Nibe. Mellem hans enke og børn var der langvarig strid om arven. Nogle af børnene mente, at moderen forfordelte dem.³

Børn i 1. ægteskab:

1. Johanne Lauridsdr. Kras, * 26.12.1664 i Aalborg Budolfi sogn, ~ 1702 i Nibe⁴ med løjtnant Jens Jensen Augsburg, godsejer, † 1706 på Grauballegård.

Børn i 2. ægteskab:

2. N.N. Lauridsdr. Kras, ~ med bager Christoffer Braun i Nibe, † efter 1726 i Nibe.
3. Mette Lauridsdr. Kras, † 1701 på Mølholm, Brøndum sogn, ~ før 1698 med Steen Ditlevsen Friis, fæster af Dalsgaard i Vokslev sogn. 3 børn: Catrine Magdalene Friis, * 4.1.1697, Anne Elisabeth Friis, * 12 4 1699 og Ditlev Lorentz Friis, * 12.4.1701.
4. Else Lauridsdr. Kras, † 1698.
5. Maren Lauridsdr. Kras, ~ Hans Mikkelsen Harbo, præst i Durup-Stenild. Han ~ 2. med Birgitte Marie Poulsdr. Kjærulf, dtr. af Poul Sørensen Kjærulf, præst i Sønderholm og Sophie Benedicte Nielsdr. Steenberg.

---

¹ Harry Christensen. Ni tværsnit af Nibes historie, s. 84.

² Holger Rasmussen. Limfjordsfiskeriet til 1825, s. 317.

³ Nibe tingbog 1705, 153b, 156b, 159, 161, 164b, 1706, 249b, 1707, 333.

⁴ Klitgaard, Nibe Bys Historie indtil 1728, s. 224.

Ø. Hornum sogn

Nr. 1. Niels Jensen, 1491

Niels Jensen, præst i Hornum var 21.11.1491 vidne, da Ove Lauridsen, sognepræst ved Budolfi kirke i Aalborg, skænkede en gård i Hasseris til Aalborg Helligåndshus.¹

Nr. 2. Jacob Hansen, 1512

Jacob Hansen præst i Hornum nævnes 10.5.1512 i et tingsvidne af Hornum herreds ting givet Lars Bruun i Ellidshøj om 3 agre i Guldbæk.²

Nr. 3. Ib Lauridsen, 1527

Hr. Ib Lauridsens i Ø. Hornum tog 27.8.1527 lovhævd på Ø. Hornum kirkes gods.³ Han var formodentlig den Ib Lauridsen, der nævnes 1525 og 1529 som bispens official på Spøttrup.⁴ Denne nævnes som sådan 5.10.1528.⁵ 4.7.1533 var han med biskop Jørgen Friis til herredage i København. I givet fald er han blevet siddende som official på Spøttrup og ladet Ø. Hornum passe af en kapellan. Han blev måske siddende på Spøttrup indtil kort før Grevens fejde, men har som official ønsket at sikre sig en retrætestilling og en ekstra indkomst.

Nr. 4. Jens Nielsen, 1534

Jens Nielsen, sognepræst i Ø. Hornum, tog 27.7.1534 tingsvidne om Ø. Hornum præstegårds tofte.⁶

Nr. 5. Eske Ibsen, 1541, 1545, 1568

Han erkendte 1541, at have et bol i Ø. Hornum i fæste af kronen.⁷ Betalte 1545 3 mark i gæsteri til Hald len.⁸ 11.7.1555 medunderskriver af en vidisse af en anordning af 8.6.1552 om kirkegårde, kirkeværger og kirkeregnskaber i Viborg stift.⁹ Nævnes 1568, hvor der udgik et kongebrev til landets superintendent, at kirkelige handlinger skulle følge skikken fra Vor Frue kirke i København.¹⁰ Wiberg mener jf. Danske Magazin 4,1, s. 171 fejlagtigt, at en Christen Roed i 1546 var præst her, men det er i Horne sogn ved Hirtshals.

---

¹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 135.

² Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 179.

³ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 226.

⁴ Færch, Halds Diplomatarium, s. 531.

⁵ Færch, Halds Diplomatarium, s. 162, 531.

⁶ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 257.

⁷ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 309.

⁸ Færch, Hald lens regnskab 1545-46, bind 3, s. 1143.

⁹ Rørdam, Danmarks Kirkelove bind 3, s. 554.

¹⁰ Heise, Præsterne i Viborg Stift 1568, Kirkehist.Saml. 3,5 s. 512.

Nr. 6. Niels Eskesen, 1580, 1619

† efter 1624. Nævnes 5.8.1580 ifm. kongens forbud mod bogen Opus Concordia, se Anders Ged i Veggerby. Han gav 4.3.1584 fuldmagt til provsten og to af herredets præster til at møde på Viborg landsting til hyldningen af prins Christian (4.) 15.6.1584.¹ Han betalte 1597-98 4 mk. i præstegæsteri.² Hr. Niels i Hornum nævnes 1619 jf. Hans Vandals indberetning om sognepræster i stiftet.³

Niels Eskesen blev 1612 beskyldt for ”et løstagtigt Quindfolk”, men fik sagefald af lensmanden på Aalborghus. (betalte en bøde) 31.8.1616 stævne- de han på Viborg landsting svigersønnen Anders Poulsen i Estrup, Ø. Hornum sogn, der havde dræbt hans søn Anders Nielsen, sikkert i beruselse. Sandemændene svor manddød over Anders Poulsen.⁴

Niels Eskesen levede 1624, jf. en sag 1.2.1634 på Viborg landsting. Karen Justdr. fortalte her, at hun for 10 år siden havde båret et barn til præstegården for at få det døbt. Den rette præst var ikke tilstede, men gamle hr. Niels Eskesen havde læst to artikler over barnet, var faldet på knæ, havde læst fader- vor og to gange kaldt barnet Maren, men havde ikke øst vand på det.⁵

Børn:

1. Anders Nielsen i Estrup, * før 1580, † 22.7.1616, myrdet af Anders Poulsen i Estrup, hustruens bror, ~ Maren Poulsdr., † før 1.9.1645.
2. Niels Nielsen, efterfulgte faderen som præst i Ø. Hornum.
3. Gjertrud Nielsdr. ~ Jens Jensen i Estrup.

Nr. 7. Niels Nielsen, efter 1624, 1645

Søn af formanden. Dette fremgår af et arveafkald, som Niels Nielsen fik 1.9.1645 på Hornum herredsting: ”for hederlig och Wellærdt Mand Her Niels Nielssøn i Hornomb. Att Christen Chrestenssøn i buderup mølle, paa hans hustrus Karin Andersdr.s Wegne her i dag for tingsdomb thog wdj forne Niels Nielssøns hand och gaff hanom en thryg och wigiend Kaldends aff Kaldt bode for fød och ufødt for all denn Arff som forne Karin Andersdr. arffligen Waar tilfalden Effter Hendis Salig foreldre Anders Nielssøn och Maren poulsdr. som boude och døde wdj Estrop huilche guods och Arff forne Niels Nielssøn Waar werge for kandt for sig och sinne Arffinge, att holde forne Her Niels Nielssøn och hands Arffinger der for schadesløs i alle Moder”.

---

¹ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 538.

² Aalborghus lens stiftsjordebog 1597-98.

³ Rørdam, Viborg-Bispen Dr. Hans Vandal Levned. Indberetning om sognepræster i stiftet. Kirkehist.Saml. 3,5, s. 106.

⁴ Færch, Diplomatarium Hornumense, s. 727.

⁵ Nørgaard Pedersen. Viborg landstings dombog B 1616-64.

Anders Nielsen var gift med Maren Poulsdr., og Karen Andersdr. var deres datter. Anders Nielsen var Niels Nielsens bror. Han blev 1616 myrdet af Maren Poulsdr.s broder Anders Poulsen, se ovenfor under Niels Eskesen.

Niels Nielsen er jf. Wiberg * i Aalborg 1596, student fra Aalborg 1615, hører i København.¹ Senest 1624 præst i Ø. Hornum.

Børn:²

1. Laurids Nielsen. Levede 22.1.1655.
2. Kirsten Nielsdr. Levede 22.1.1655.
3. Maren Nielsdr. Levede 22.1.1655.

Nr. 8. Joen Jensen, 1646, 1650

Joen Jensen, † 4.2.1684, ~ Anne Lauritsdr. Kras, † o. 1671, skifte 5.9.1671, dtr. af herredsfoged i Hornum herred Laurids Nielsen Kras i Moldbjerg og Mette Andersdatter.³

Student, Viborg 1641, præst i Ø. Hornum 1646. 4.11.1650 lod Thord Jensen i Estrup på Hornum herredsting læse en fuldmagt, at hans bror Peder Jensen Bjerregård havde givet ham fuldmagt til at give Joen Jensen arveafkald for arv efter hans salige far og mor. Underskrevet 27.10.1650. Og efter fuldmagtens lydelse tog Thord Jensen i Joen Jensen hånd og gav ham afkald på arv, som Peder Jensen Bjerregaard i Estrup kunne tilfalde efter hans forældre, Jens Jensen Bjerregård i Estrup og Gjertrud Nielsdr., hvilket gods og arv Joen Jensen havde haft værgemål.⁴ Gjertrud Nielsdr. var datter af præsten Niels Eskesen i Ø. Hornum. Hun var gift med Jens Jensen Bjerregaard i Estrup, og deres sønner var nævnte Peder Jensen og Tord Jensen i Estrup.

Joen Jensen ”var stærk i at mane. Soldaterne, som laae i Garnison i Sognet, hørte en Dag, da de exercerede, en Stemme i Luften, der tre Gange lydeligen forkyndte: Nu er Hr. John i Hornum død, hvilken Stemme efter den almindelige Mening kom fra Mørkets Aander, som glædede sig over at være slupne af med en saa drabelig Modstander”.⁵ 29.6.1663 blev der taget syn på præstegården i Ellidshøj.⁶

Børn:

1. Anne Joensdr., ~ med eftermanden Niels Nielsen Steenberg.

Nr. 9. Niels Nielsen Steenberg, 1684

* o. 1650 i Sønderholm, søn af præsten Niels Eskesen i Sønderholm, † 1690, ~ 1. før 1680 med Anne Joensdr., † 1684, dtr. af formanden Hr. Joen

---

¹ F.E. Hundrup, Lærerstanden ved Metropolitanskolen II. 1873, Nr. 20.

² Hornum herreds tingbog 22.1.1655.

³ Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-86, Jyske Samlinger, 2,4, s. 405.

⁴ Hornum herreds tingbog.

⁵ Wiberg-net.dk.

⁶ Gjedsted, Hornum herreds tingbog.

Jensen i Ø. Hornum og Anne Lauridsdr. Kras, ~ 2. 6.11.1684 i København, Holmens kirke ¹ med Sille Marie Pedersdr. Worm af Kirke Helsingedrosselberg, *1662. Hun ~ 2. med Christen Jespersen Skov på Fejø.

1669 student, 1679 kapellan i Ø. Hornum. Han havde 1680 en strid med Karen Mogensdr. Wingaard i Nibe, der mente, at hendes afdøde mand Laurids Kuri havde 40 dlr. til gode hos ham, og som derfor i hans fravær lod bortføre en del løsøre af hans hus, således en egekiste, en præstekjortel, en lue af gyldent atlask, en rød nattrøje med 34 sølvknapper m.v. ² Han blev 15.1.1677 kaldet til medtjener i Ø. Hornum sogn af Claus Krabbe til Torstedlund, og solgte for 260 rdl. denne en anpart af kongetienden af Veggerby sogn, som han havde arvet efter faderen (13 tdr. htk.) for 260 rdl., og da kaldsbrevet blev ham leveret, afskrev han 200 rdl. på en obligation, som han havde fået som betaling. Restbeløbet på 60 rdl. havde han grundet pengetrang tiltransporteret en af sine kreditorer. ³ 1684 præst i Ø. Hornum.

Børn 1. ægteskab:

1. Birgitte Nielsdr. Steenberg, nævnes 1682, † 1740 i Nykøbing Falster, ⁴ ~ 1. Jens Pedersen, remmesnider, † 1733, ⁵ ~ 2. Anders Forsberg, remmesnider (saddelmager).

Børn 2. ægteskab:

2. Benedicte Nielsdr. Steenberg, * 1685 eller 1686, † før 1713.
3. Thomas Kingo Nielsen Steenberg, * 6.2.1689, † 2.5.1725 i København (Trinitatis). ⁶ Præst i Oddense-Otting. Gift ca. 1719 m. Else Sørensdtr. Kaalund, † 25.1.1737 i Randers, ⁷ (3 S. 1 D.). Dtr. af kapellan i Nakskov Søren Jensen Kaalund (1648-1711) og 1. hustru Margrethe Nielsdr. Barchmann (1647-90). Else S. Kaalund var 2. gift m. Joseph Brinchmann (1690-1742), præst i Randers Hospital. Hans første af tre ægteskaber. ⁸
3. Niels Nielsen Steenberg, * 1698, købmand i Drammen.

Nr. 10. Peder Hansen Wallenberg, 1690-1732

Peder Hansen Wallenberg, * 10.3.1665 i Stavanger, begr. 7.5.1732 i Ø. Hornum, søn af H. Pedersen, byfoged, siden rådmand, og Adriane Berentsdr., ~ 9.3.1691 i Aalborg med Anna Cathrine Rafn.

---

¹ Pers.hist.Tidsskr. 1917, s. 132.

² Nibe Tingbog 23.10.1680.

³ Rørdam, Om Udøvelsen af Patronatsretten 1670-81. Kirkehist.Saml. 2,4, s. 448.

⁴ Skifte 29.12.1739 i Nykøbing F. Byfogeds Skifteprotokol 1733-56, fol. 174, E. Brejl nr. 429.

⁵ Skifte 7.5.1733 i Nykøbing F. Byfogeds Skifteprotokol 1719-1733, fol. 547b, (E. Brejl nr. 386).

⁶ Fibiger, Steenberg Himmerlandsslægten, s. 13ff.

⁷ Reg. 25.12.1737 i Støvring Herreds gejstlig Skifte- og Auktionsprotokol 1707-1779, fol. 241, 304b (L.A. Viborg C 25D-4, E. Brejl nr. 55).

⁸ H. Heilesen, Randers Klosters Historie, 1959, s. 207.

Student, Stavanger 1684. ¹ 28.8.1690 præst i Ø. Hornum. 7.6.1694 stæv-
nede han Anders Christensen skrædder i Ø. Hornum, fordi pinseofferet ikke
var betalt. 11.7.1695 stævnedes han Niels Andersen i Ø. Hornum ifm. dennes
klage til amtmanden over præsten og degnen. ² Han nævnes i konsumptions-,
familie- og folkeskat 1.1.1697 sammen med hustruen Anna Cathrine Rafn.
Substituten Peder Trane og hustru Kirsten Bertelsdtr. boede da hos dem i
præstegården. ³ 28.3.1722 var han provst. ⁴

Børn:

1. Kirsten Pedersdtr. Wallenberg, *1692, † 4.8.1760, ~ Niels Jacob Laurid-
sen Tancke af Haverslev-Bejstrup, præst i Rødding-Krejbjerg. ⁵

Litteratur

- Becher, Ignatius   Farstrup & Axelsons Dagbøger. 1813.
- Blaabjerg, Anton   En slægt Jensen fra Skørping. 1974.
- Blaabjerg, Anton   Slægten Yde, 1980.
- Elkjær, Thomas   Slægtsbog for Gerda M. Elkjær, født Thomasen, født 1915.
1995.
- Brejll, Erik   Skifteuddrag. Brejl.dk.
- Christensen, Harry   Len og magt 1439-1481. 1983.
- Christensen, Harry   Ni tværsnit af Nibes historie. 1977.
- Christensen, W.   Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Forteg-
nelse over Danmarks Breve fra Middelalderen, med Udtog af
de hidtil utrykte, 2. række. 1928-39. Rep. II.
- Dahlerup, Troels   Viborg Stifts Kirker og Præster 1545. Kirkehist.Saml. 7,3.
1957.
- Danske Magazin   Udgiven af Det Kongelige Danske Selskab For Fædrelandets
Historie. Række, bind. Fra 1745.
- Elvius, Sofus   Skifter efter jyske Præster 1665-1686. I Jyske Samlinger 2,4.
1893-95.

---

¹ S. Nygård. Biskop Søren Lintrups Visitatsbog. Jyske Samlinger 3,2, s. 153.

² Gjedsted, Hornum-Fleskum herreds tingbog.

³ Langdal. Rigsarkivet, Rentekammeret, Rev. Regnskaber, Aalborghus Amt.

⁴ Hans Jungdal. Præsteindberetninger fra Himmerland 1722. H&K 1990, s. 36.

⁵ Klitgaard, Vendsysselske Præstefamilier, s. 124.

- Erslev, Kr.   Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. : Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 1. række. 1894-1912. Rep. I.
- Fibiger, Amalie   Steenberg Himmerlandsslægten: en gammel Præsteslægt. 1942.
- Frederiksen, Lars   Bidrag til Nørholm Sogns Historie. Uden udgivelsesår.
- Fussing, Hans H.   Til Dansk præstehistorie. Oplysninger om Hellum Herreds præster c. 1600-1656. Pers.hist.Tidsskr., 1940.
- Fussing, Hans H.   Til Dansk præstehistorie. Oplysninger om Hindsted og Hindsted Herreders præster ca. 1619-1655. Pers.hist.Tidsskr., 1941.
- Fussing, Hans H.   Til Dansk præstehistorie. Oplysninger om Hornum, Slet, Revs, Hassing samt Øster og Vester Han Herreders præster. Pers.hist.Tidsskr., 1942.
- Fussing, Hans H.   Bidrag til dansk Præstehistorie 1514-1657. Kirkehist.Saml. 6,2.
- Færch, Ole   Diplomatarium Hornumense, tingsvidner, breve og andre dokumenter fra Hornum herred, Nibe og Nørholm birk 1216-1636. 2004.
- Færch, Ole   Vokslev Sogns Historie. 2010.
- Færch, Ole   Himmerlands Bomærker. 2015.
- Færch, Ole   Hald lens regnskab 1541-56. 2016.
- Færch, Ole   Halds Diplomatarium 1326-1664. 2018.
- Færch, Ole   Regest til Pergamentssamlingen Torstedlund, som var på Rigsarkivet, København, afleveret til Landsarkivet i Viborg i 2004. Se www.ferch.dk, fanebladet Arkivalier, Landsarkivet.
- Gjedsted, Hans   Tingbøger i Himmerland. www.protokoller.dk.
- Gjerding, Klaus   Hellum Herreds Beskrivelse og Historie, samlede af Kl. Gjerding og udgivne ved D.H. Wulf med et Tillæg Sønder Kongerslev Sogn ved Lærer A.C. Nielsen. 1890-92.
- Heilskov, Chr.   Bælum Sogn gennem Syv Sekler. H&K 1933-35.

- Heise, A. Præsterne i Viborg Stift 1568. Kirkehist. Saml. 3,5. 1884-86.
- Hertzum-Larsen, H. Jydske domme og dokumenter 1440-1700. 1998.
- H&K Fra Himmerland og Kjær herred. Udgivet af Historisk samfund for Himmerland og Kjær herred. 1912-.
- Horskjær, Erik De Danske kirker, Himmerland. 1968.
- Johansen, Th. Af Aarestrup Sogns Historie. H&K 1936.
- Jyske Samlinger Samlinger til Jysk Historie og Topografi. Række og bind. År.
- Kanc.Brevb. Kancelliets Brevbøger. Vedrørende Danmarks Indre Forhold. I Uddrag. Udgivet af Rigsarkivet. 1551-.
- Kirkehist.Saml. Kirkehistoriske Samlinger. Række og bind.
- Klitgaard, Carl Gildebrødre i Guds Legmes Lav i Aalborg. H&K 1914.
- Klitgaard, Carl Vendsysselske Præstefamilier. 1945.
- Klitgaard, Carl Nibe Bys Historie indtil 1728. 1917.
- Klitgaard, Carl Hvetbo Herred. 1906-07.
- Klitgaard, Carl Himmerlandske Slægter i det 16. og 17. Aarhundrede. Optegnelser om Familierne Kras, Kuri, Wingaard, Wolf m.fl., Pers.hist.Tidsskr.1920.
- Klitgaard, Carl Ellidshøj-Svenstrup Præstehistorie. H&K 1944.
- Klitgaard, Carl Herredsfogder og tingskrivere i Vendsyssel. Følgeskrift til Vendsysselske Aarbøger 1937-38.
- Klitgaard, Carl Kjærulfske Studier. Bidrag til en vendsysselsk Bondeæts Historie. 1914-18.
- Kronens Skøder Kronens Skøder paa afhændet og erhvervet Jordegods i Danmark. I uddrag udgivet af Rigsarkivet. Bind 1. 1535-1648, Bind 2 1648-1689. Bind 3 1689-1719.
- Lindbæk, Joh. og Krarup, Alf. Acta pontificum Danica: Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark 1316-1536. 1904-43.
- Nielsen, H. Bang Nørholm kirke , 1988.

- Kurt Nielsen og Søren Skovfo Nibe kirke, Dens bygning, udsmykning og mennesker. 1995.
- Nygaard, H.S.A Nygaards sedler på internettet.
- Nyrop, C. Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen. 1895-.
- Nørgaard-Pedersen, Bjarne Jyske tingbøger og dombøger, med bl.a. uddrag af Viborg landstings dombøger, 1561, 1581, 1591, B 1616-64, på CD.
- Pers.hist.Tidsskr. Personalthistorisk Tidsskrift. Angivet år.
- Qvistgaard, Erh. Præstehustruer der helt eller delvis mangler i Wibergs præstehistorie. Tillæg med tilføjelser og rettelser. 1977.
- Rasmussen, Holger Limfjordsfiskeriet til 1825. 1968.
- Rasmussen, Poul Viborg landstings dombøger 1616-1618. 1965-84.
- Reitzel-Nielsen, E. Danske Domme. 1978-87.
- Rostrup, Randi Wibergs præstehistorie, netudgave. 1870-71. Wiberg-net.dk.
- Rørdam, H. F. Uddrag af Præsten Christen Nielsen Juels Aarbog. Kirkehist. saml., 2,5. 1869-71.
- Rørdam, H. F. Danske Kirkelove samt Udvalg af andre Bestemmelser vedrørende Kirken, Skolen og de Fattiges Forsørgelse fra Reformationen indtil Christian V's Danske Lov, 1536-1683. 1883.
- Severinsen, P. Præsterne i Nørrejylland 1610, Kirkehist Saml. 5,2. 1903-05.
- Severinsen, P. Viborg Domkirke med Stad og Stift i 800 Aar. 1932.
- Pontoppidan, Erik Danske Atlas. 1769.
- Thaulow, Th. Lillie-Juulernes Slægtsbog. 1925.
- Becker, T.A. og Christensen, W. Ældste Archicregistraturer. 1851-1910.
- Trap, J. P. Danmark, Ålborg Amt. 5. udgave. 1961.
- Winther, Flemming Aagaard Danske Præstehustruer. Tillæg til S.V. Wibergs Dansk Præstehistorie. 2015.

- Wiberg, S. V.   Personalhistorie, statistiske og genealogiske bidrag til en almindelig dansk præstehistorie. 1870-71.
- Wulff, D. H.   Magistratsvedtægter for Aalborg fra Midten af det sextende Aar hundrede, Jyske samlinger 1,2.
- Wulff, D. H.   Meddelelser fra Aalborg Bispearkiv. Jyske samlinger 2,3.

Upubliceret materiale

- Rigsarkivet   Tingbøger m.v. på sa.dk. Angives med opslag.
- Langdal, Jens   Afskrifter af Aalborghus amtsregnskaber.
- Gjedsted, Hans   Afskrifter af Aalborghus amtsregnskaber.

Rettelser

I forhold til artiklen, som blev bragt i Fra Himmerland og Kjær Herred, 2019, er der foretaget følgende rettelser efter forslag fra Randi Rostrup, der driver wiberg-net.dk:

Aarestrup-Buderup-Gravlev

Nr. 3. Poul Nielsen. Han er nævnt som skibspræst 1563 og 1564.

Nr. 4. Anders Nielsen Guldsmed og ikke sønnen Poul Andersen var gift med Anne Kjeldsdtr. Flere børn er tilføjet.

Nørholm

Nr. 5, udgår. Niels Mogensen var sikkert ikke præst i Nørholm, uanset den adeligt udformede gravsten på kirkegården, epitafium i kirken og initialer på kirkeklokken fra 1585. Inskriptionen på gravstenen mangler herretitlen og det samme gør initialerne på kirkeklokken fra 1585, NMWM.

Nr. 8. Jens Jensen Sjørslev. Han døde 14.3.1677, ikke 13.4.

Svenstrup-Ellidshøj

Nr. 6. Peder Børgesen døde 1679, ikke 1697.

Nr. 10. Fredrik Sørensen Bloch. Overtog embedet efter afdøde Jacob Madsen 21.2.1691 jf. kaldsbrevet.

Sønderup-Suldrup

Nr. 8. Peder Mouridsen Ravn. Han var født i 1550, ikke 1540 (47 år ved sin død i 1597).

Nr. 10. Mikkel Jensen døde 10. mai 1673, da det oplyses på skiftet at "den rette 30. dag" var 9. juni. Sofus Elvius, Skifter efter jyske Præster 1665-1685. Saml. til Jysk Hist. og Top, 2,4, s. 415.

Nr. 13. Jacob Hansen Aarøe. Han var kun gift én gang, nemlig med apoteker Friedenreich i Viborgs steddatter Kirsten Nielsdr. Pallisbjerg. Brejls skifteuddrag, Gejstlige skifter i Ålborg amt, Hornum Herred. nr. 2 og 3.

Veggerby-Bislev

Nr. 3 og 5 er samme person. Nr. 4 udgår.

Nr. 10. Søren Hansen Ørting. Flere børn jf. skiftet efter sønnen Søren geistl. skifte Viborg amt, Hindborg hrd. nr. 15.

Vokslev-Nibe

Nr. 9. Niels Pedersen. I følge registeret til Fr.1s Registranter, var Mester Christen Hvid ikke præst, men rentemester og dekan i København. "Verum" må være Vejrum i Ringkøbing amt, Ribe stift og ikke Værum i Randers amt, Århus stift, selv om registeret angiver dette. Bytningen af kald har måske kun været et rent økonomisk anliggende.

Nr. 12. Jacob Sørensen nævnes første gang 1571.

Nr. 13 Søren Nielsen havde med Kirsten Andersdatter kun to børn, Klaus og Niels.

Nr. 15. Laurids Mikkelsen Resen var præst i Nibe allerede 1608 jf. kongehyldingen 1610, der også inkluderer en præstelite fra 1608.

Ø. Hornum Sogn

Nr. 9. Niels Nielsen Steenberg. Han blev student i 1669 (Nicolaus Nicolai Synderholm), ikke i 1674.

Nr. 10. Peder Hansen Wallenberg. Han havde en datter: Kirsten (Christine) g.m. Niels Jacob Lauridsen (Tanche) af Haverslev, præst i Rødding-Krejbjerg.